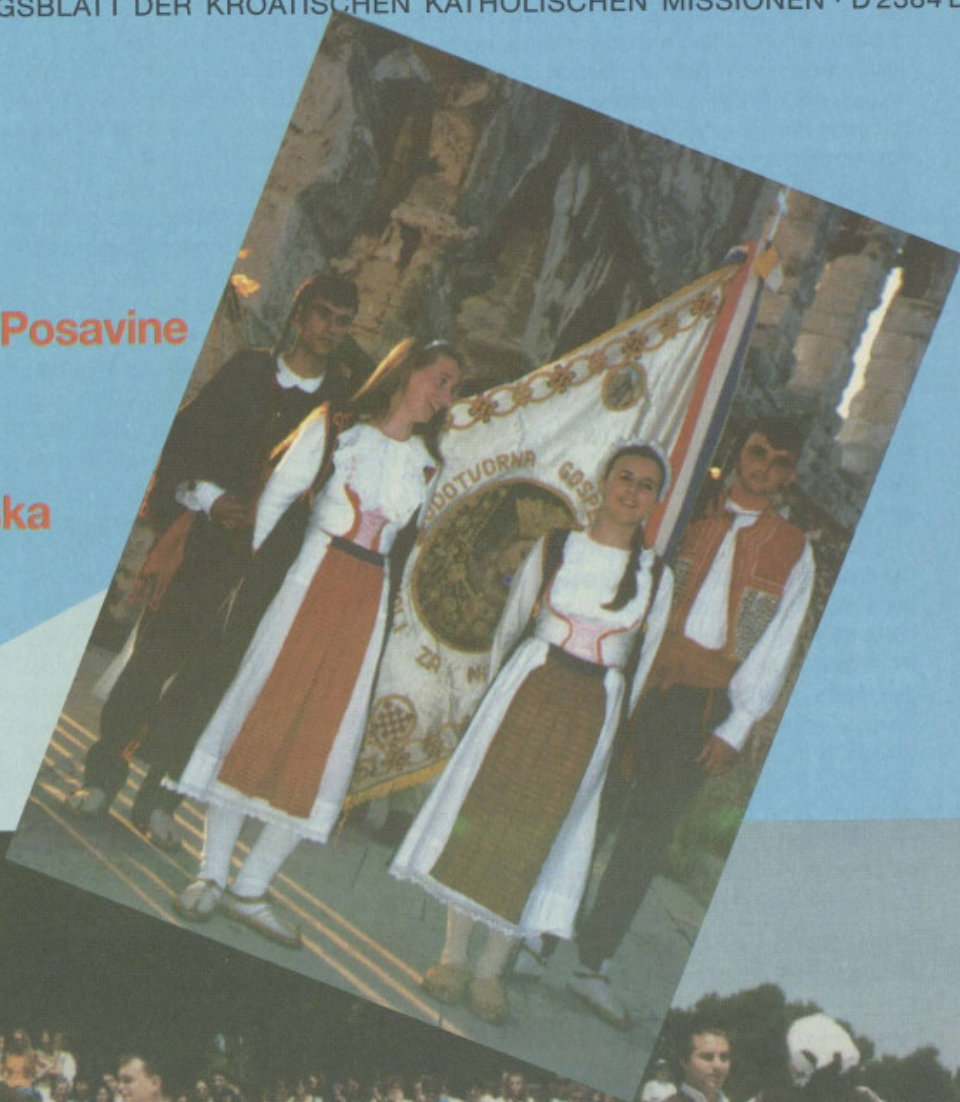

ŽIVA ZAJEDNICA

LEBENDIGE GEMEINDE

BROJ 6 (161) · LIPANJ/JUNI 1995 · LIST HRVATSKIH KATOLIČKIH MISIJA
MITTEILUNGSBLATT DER KROATISCHEN KATHOLISCHEN MISSIONEN · D 2384 E

Slikopis Slavonije i Posavine
Duhovi
Reportaža iz Pule
Ana Katarina Zrinska

UVODNIK

Oj mladosti, oj mladosti...

Najljepše uspomene vežu nas za mladost, pa makar bila ne znam kakva. Na koncu je to za svakoga više ili manje najljepše razdoblje života. Često i sami idealiziramo mladost, ali tek kada to razdoblje ostane daleko iza nas.

Nekako se dogodilo da i ovaj broj bude obasut temama o mladima i mladosti. Razumljivo je to, kad se uzme u obzir da smo i sada dali prostora pastoralnom skupu u Bizovcu koji je raspravljao o pastoralu mladih u dijaspori; kad znamo da su u svibnju i lipnju održane svečanosti prve pričesti i krizme u većini naših zajednica. Tim sakramentima pristupila je naša mladež.

I kao kruna svega toga došao je nedavni Susret mladih u Puli. O tomu ćemo vas i u ovom i u sljedećem broju izvijestiti i riječju i slikom. Vidjet ćete da je taj događaj nešto što će mladi pamtiti čitava života. Upoznali su još jedno prekrasno područje domovine, susreli se s mladima iz drugih misija u Njemačkoj i Austriji, kao i s mladima iz domovine. Na svečanoj misi u pulskoj Areni svi su bili „jedno srce i jedna duša“.

U ovom broju imamo i drugih sadržaja, pa vam preporučamo komentare i vijesti o stanju u banjolučkoj biskupiji i o oslobađanju zapadne Slavonije. I sada imamo redovitu rubriku u povodu Godine žene, a u tom sklopu može se pročitati i opširni članak o Ani Katarini Zrinskoj od Frankopana, velikoj ženi iz hrvatske povijesti.

Pri čitanju ćete naići i na druge naše stalne i zanimljive rubrike. Ovom prigodom se ispričavamo suradnicima koji su nam poslali svoje priloge, a mi ih nismo uvrstili zbog nedostatka prostora. Svaki prilog nam je dobrodošao i pozorno ga pročitamo. Neki prilozi su i za ovaj broj stigli kad je list već bio pripravljen za tisak, pa ćemo ih možda objaviti u sljedećem broju. Sve čitatelje srdačno pozdravljamo.

Uredništvo

Herausgeber/
Izdavač:

**Kroatisches Oberseelsorgeamt
in Deutschland**

60435 Frankfurt am Main · An den Drei Steinen 42
Tel. (0 69) 54 10 46 · Fax (0 69) 5 48 21 32

Verantwortlich/
Odgovara:

Bernard Dukić

Chefredakteur/
Glavni urednik:

Anto Batinić

Redaktion/
Uredništvo:

Maja Runje, Stanka Vidačković, Božica Červinka, Jura Planinc, Ivek Milićec, Ivan Bošnjak, Jozo Sladoja, Božo Marić
Željka Čollić, Vesna Školnik, Ivo Balukčić, Alen Legović, Ivo Marković, Ivo Matijević, Marko Obert, Vlatko Marić

Mitarbeiter/
Suradnici:

Layout:

Ljubica Markovica

Jahresbezugspreis: DM 30,- incl. Porto (s poštarinom)

Bankverbindung: Konto Nr. 129072 bei der Stadtsparkasse Frankfurt (BLZ 500 501 02)

Lithos +
Seitenmontage:

Fotosatz Service Bauriedl
64546 Mörfelden-Walldorf

Druck:

Scholl+Klug Druckerei GmbH
64546 Mörfelden-Walldorf

ŽIVA ZAJEDNICA

MOTRIŠTE

Genocid

ab. Sve to zapravo izgleda nevjerovatno, svi ti brojni zločini, sav taj nesmiljeni teror koji Srbi provode u banjolučkoj biskupiji, u Sarajevu, u Bosanskoj posavini, praktično u čitavoj Bosni i Hercegovini. O okupiranim područjima u Hrvatskoj, kao i o onima koja su na dohvat srpskoga oružja (a rijetko koje nije na dohvat) sve je već više ili manje poznato. Nepoznat je samo budući slijed događaja. Ili je možda već poznat, ako se u obzir uzmu rezultati akcije oslobađanja zapadne Slavonije.

Nitko nas ne može uvjeriti, iako možda lorda Owena može, da se ne radi o sustavnom terorizmu, o sustavnom genocidu, „do istrage (istrebljenja) vaše ili naše“, kako su to odavno zacrtali velikosrpski ideolozi.

Znalo se da će nakon oslobađanja zapadne Slavonije za sve platiti Hrvati banjolučkog područja. Njihov je život i dotada visio na oštrici četničkoga noža, ali nitko normalan nije očekivao takav val nasilja, terora i rušilaštva. Ili se možda samo čekao povod za konačni obračun, za konačno istrebljenje?

Zločinci su udarili u temelje i u simbole katoličke vjere i hrvatskog identiteta. Najprije su protjerane časne sestre iz Aleksandrovcu. Još su dobro i prošle, jer su trebale „zalutati“ u minsko polje. Potom je udareno na franjevački samostan sv. Ante na Petričevcu, na fratre i redovnice. Da nije bilo hrabrosti i prisebnosti gvardijana svi bi živi izgorjeli u samostanu. Ovako, gvardijan je teže ranjen, a od posljedica napada umro je jedan stari i bolesni fratar. Iste noći nova crkva, koja je izgrađena nakon zemljotresa, minirana je i posve srušena, a također novi samostan je spaljen. Uslijedila je tragedija u Presnačama, gdje su ubijeni i spaljeni župnik i časna sestra, a crkva i župna kuća su razoreni ili spaljeni. Zatim je došlo do napada u župi Trn, gdje su zlostavljani žup-

nik i časne sestre, a crkva i župna kuća su opljačkani, pa razoreni. Biskup se u međuvremenu nalazi u kućnom pritvoru, a vjernici i svećenici skrivaju se po šumama i dolovima, kao u najtežim turskim vremenima.

A lord Owen se brine za prava ratnih zločinaca u zapadnoj Slavoniji i traži sankcije za Hrvatsku! Ni glasa da pusti pred djelima očevitog sustavnog terora u banjolučkom području. Zajedno s njim šuti i Vijeće sigurnosti, šute društva za ljudska prava, šuti Amnesty International, šuti Pax Christi... Svi šute ili zatvaraju oči. Kao da Srbima gledaju kroz prste, jer kao da još nisu prevršili zločinačku mjeru.

Genocidni sustav postao je u međuvremenu vrlo razvidan: zaplaši, bombardiraj, protjeraj, utamniči, muči, spali, uništi... Na udaru su najprije ljudi, prvotno svećenici i uglednici, zatim vjerske i kulturne svetinje, te ostalo. Taj genocidni velikosrpski sustav poznat je kao sustav „spaljene zemlje“ iza koje ne ostaju vidljivi tragovi nečije ranije prisutnosti. Tragovi se unište ili prekriju tako što se recimo na mjestu gdje je bila katolička crkva u Okučanima otvori srpska tržnica; na mjestu katoličke crkve u Gornjim Bogićevcima zasije se srpska trava, a materijal posluži za nasiapanje tenkovskih putova; na mjestu crkve u Tešnju izgradi se asfaltirano parkiralište; katolička crkva sv. Spasa u Vrhrci jednostavno se proglasi srpskopравoslavnom svetinjom, itd.

Sličnu strahovitu genocidnu epizodu doživjela je banjolučka biskupija, i ne samo ona, za vrijeme i nakon II. svjetskog rata. Sad se radi o novoj terorističkoj epizodi, ponovno ratnoj, a možda i o kraju zločinačke serije. Ili će, izvjesno je to, doći kraj genocidnog sustava i svim njegovim zločinačkim promotorima?

HEADLINES • SCHLAGZEILEN • VIJESTI

■ **Priester und Nonnen getötet, Kirchen zerstört**

In der Nacht vom Samstag auf Sonntag, dem 8. und 9. Mai 1995 wurde die Kirche am **Petrićevac** in die Luft gesprengt, wobei von ihr nur noch Trümmer übrig geblieben sind, während zur gleichen Zeit das benachbarte Franziskanerkloster in Brand gesetzt wurde. Bei dieser Gelegenheit ist **P. Alojzije Atlija** gestorben, und der Klostervorsteher **P. Duje Ljevar** ist am Kopf und an der Hand schwer verletzt worden, als er versucht hatte, die anderen Franziskaner, die im Kloster verbrennen sollten, zu retten. Sie wurden auf Anordnung der Tschetniks in einen Raum getrieben und das Kloster wurde in Brand gesetzt, so daß alle lebendig verbrannt werden sollten.

Franziskaner und Nonnen wurden um 1.30 Uhr in der Nacht in einen Klosterraum getrieben. Dabei ist der Klostervorsteher Ljevar aus dem Fenster gesprungen. Als er zu Boden fiel, hat ein Tschetnik direkt auf ihn geschossen und ihn schwer verletzt. Zum Glück hatte der Klostervorsteher noch genügend Kraft, um die Polizei in Banja Luka zu benachrichtigen, die dann die Priester aus dem Feuer holte. Die Polizei hat jedoch nichts unternommen, um die Vernichtung der Kirche und des Klosters zu vereiteln. Die Priester und Nonnen sind gerettet worden und befinden sich bei dem **Bischof Komarica**.

In den Pfarreien sind ungefähr 40 Priester geblieben, sowie um die 30 Nonnen aus der Gesellschaft der Huldigenden des Blutes Christi und der Barmherzigen Schwestern. In Banja Luka bestehen auch weiterhin zwei Klöster, wo sich unsere Priester befinden, doch ist es offensichtlich, daß ihr Leben ununterbrochen in Gefahr ist.

■ **In dem Dorf Trn bei Banja Luka** haben bewaffnete Serben im Pfarrpastoralzentrum den Pfarrer **P. Blaž Marković** und die **Nonnen Danica und Emanuela** körperlich mißhandelt. Danach haben die Angreifer das Haus ausgeplündert und sind dann gegangen, und dem Pfarrer und den Nonnen ist es trotz schwerer Verletzungen und Schmerzen gelungen, das Haus zu verlassen. Heute nacht um 3 Uhr ist in dieser Pfarrei die Pfarrkirche Hl. Josef in die Luft gesprengt worden, und das Pfarrhaus wurde in Brand gesetzt. Die Kirche ist bei diesem Angriff vollständig zerstört worden, und der größte Teil des Pfarrhauses ist verbrannt.

Katholiken schlafen nicht mehr in ihren Häusern, da sie um das eigene Leben fürchten, vor allem nachdem in der Nacht vom 14. und 15. Mai Franjo und Zlata Grgić im Dorf Motika getötet wurden. Franjo wurde der Kopf abgetrennt, und in derselben Nacht wurden mehrere Kroaten mißhandelt.

■ **Am Freitag, den 12. Mai um 4 Uhr morgens** wurde die bischöfliche Kultstätte Hl. Mala Terezija in **Presnača bei Banja Luka** durch Sprengstoff zerstört, und das Pfarrhaus wurde verbrannt. Es haben sich auch die schwärzesten Vermutungen bewahrheitet, daß im Pfarrhaus der **Pfarrer Filip Lukenda** und **Schwester Cecilija Grgić** verbrannt wurden. Am Samstag, den 13. Mai hat der Untersuchungsrichter dem Bischof Franjo Komarica diese traurige Nachricht mitgeteilt. Er berichtete dem Bischof, daß im Pfarrbüro zwei verkohlte Körper gefunden wurden, die später in der Gerichtsmedizin als die Körper des Pfarrers Lukenda und der Schwester Cecilija identifiziert wurden.

Nach **Ratko Grgić, Ivan Grgić, Marko Šalić** und **P. Alojzije Atlija** ist **Filip Lukenda** der fünfte ermordete Priester des Bistums Banja Luka, während sieben weitere Priester dieses Bistums sich in Lagern befinden. All dies geschieht auf dem Territorium, wo angeblich keine kriegerischen Kämpfe geführt werden, sondern dieses Territorium steht unter serbischer Kontrolle. ■

LIČNOSTI MJESECA

MUČENICI CRKVE BOSANSKE

In memoriam

VIČ. FILIP LUKENDA
S. CECILIJA GRGIĆ
O. fra ALOJZIJE ATLIJA
VIČ. MARKO ŠALIĆ
VIČ. IVAN GRGIĆ
O. fra LEON MIGIĆ
O. fra NIKICA MILIČEVIĆ
VIČ. RATKO GRGIĆ
O. fra NIKOLA BAGARIĆ

Ubijeni u Presnačama: s. Cecilija Grgić i vič. Filip Lukenda

To je niz suvremenih svjedoka, mučenika, „za krst časni i slobodu zlatnu“, koje je ubila zločinačka ruka, zbog njihove vjere, zbog njihove narodnosti, zbog njihove dobrote. Svi oni nastradali su u ovom ratu. Nu, na žalost, taj niz još nije konačan. Iz dana u dan, iz sata u sat, očekuje se da se na toj niski nađu brojni drugi svećenici, redovnici, časne sestre. O ubijenim vjernicima, katolicima Hrvata, da i ne govorimo. Oni se ubijaju daleko od javnosti i na zvjerski način.

U tom nizu nema imena svećenika, redovnika vjernika koji su nedužni čamili ili još uvijek čame u srpskim kazamatima i logorima, na prvim crtama fronte, koji su mučeni i zlostavljani. Nema ni onih prognanih i izbjeglih.

U tom nizu nema imena svećenika i vjernika koji se i sada od četničkog noža skrivaju po šumama i tuđim kućama, kojima život svakog trenutka visi o koncu, koji žive u neshvatljivim uvjetima terora, koji još uvijek žive pod bombama i granatama.

U tom nizu nema ni onih brojnih svećenika, redovnika, redovnica i vjernika, koji se i sada nalaze u neprijateljskom okruženju, koji su pretrpjeli premetačine i razaranja crkava, samostana, kapelica, grobalja, ali su unatoč svemu ostali kao svjetionici vjere, nade i dobrote.

Neka sve pokojne Bog nagradi vječnim mirom i blaženstvom u svome kraljevstvu, a onima koji još trpe neka udijeli snagu i ustrajnost. ■

PISMA • BRIEFE

Crkva nas ujedinjuje

Nakon mnogo poziva i velike želje moje sestre dođoh za Uskrs u Njemačku. Svih nas šestero braće i sestara razidosmo se poslije okupacije našega grada. Nerado ostavih djecu i stare roditelje za Uskrs, ali je tada bilo zgodnije jersu djeca imala dopust u školi. Stigoh na Veliki petak: suze radosnice, iznenađenje. Koliko su joj djeca porasla za 2,5 godine. Sjeta i tuga za domom i zahvaljivanje dragom Isusu da smo svi živi poslije toliko strahota u našem Jajcu. Popile smo kavu, jeli malo kruha i pričale o svemu. Prisjećanje na naše djetinjstvo i naše čestite i vrijedne roditelje, koji su svojim trudom uz mnogo znoja na zemlji, skupa s nas šestero mnogo toga stvorili, a sada sve izgubili. Obje konstatiramo da će Bog dati zdravlja i snage da izdržimo i da ćemo dosta toga steći radom, a ostasmo tužne da naši roditelji na tuđem pragu preživljavaju svoje staračke dane. Na Veliku subotu pošla sam sa sestrom u crkvu, na misu i na blagoslov jela. Crkva u Rüsselsheimu bila je puna.

Svečano su svi pjevali, a pjevanje je predvodila časna sestra. Ostala sam kod ulaznih vrata, a sestra je otišla naprijed. Mozak mi je stao, pitala sam se otkud toliki svijet, isto kao kod nas u domovini, kao prije u Bosni po našim župama. U sjećanje su mi se vraćali dani iz djetinjstva, slavljenje svetih misa za Božić, Uskrs, druge blagdane. Uvijek svečano, mnogo vjernika, razdraganost poslije mise, susreti rodbine, prijatelja, kumova, lijepi pozdravi. Nisam uopće mogla pratiti misu. Mislila sam i u sebi ponavljala: naša vjera, naša Crkva nas ujedinjuje, mi Hrvati moramo opstati. Odjednom čujem kako svećenik govori da pristupa činu blagoslova hrane i da taj čin treba da doživimo jedinstveno, daleko od svojih domova, od svoje domovine. Suze su mi samo kapale, sjetila sam se toliko Uskrsa, Velikih subota, blagoslovljenih pogača i naše crkve koje više nema, crkve sv. Ive u Podmilačju, koju su zlokobnici savnili sa zemljom. Suze su samo kapale, a u glavi mi

misao: kako su mogli na toliku svetinju. Mislila sam: sv. Ivo će se prvi vratiti, on se uvijek vrati, kao i za turskih navala i uništenja. Opet ćemo biti jedinstveni u Podmilačju.

Kad se misa završila prilaze nam čovjek i žena, kažu da su nas prepoznali, da su živjeli u našem gradu, a iz Vareša su. Dolaze drugi, pozdravljaju sestru, Mila i Iva iz Imotskog, Kate iz Đakova. Sestra kaže da su joj svi pritekli u pomoć, da su joj pružili svaku potporu i zaštitu. Na Uskrs dođoše Matija i Drago, Kate i Ante, donesoše djeci darove, kolače, meni darove, a meni opet navriješe suze. Ganuta sam pažnjom i brigom naših ljudi, njihovom suosjećajnošću i razumijevanjem. Sjetih se koliko naših ljudi, koji rade vani i koji su otišli kao izbjeglice, pomažu nama koji smo ostali u Hrvatskoj i Herceg-Bosni da preživimo, da odgojimo svoju djecu. Od svih nas vama od srca hvala i neka svima Bog da dobro zdravlje.

Naša Crkva i vjera nas ujedinjuju i mi ćemo opstati, makar smo preživjeli strahote i muke. Agata Karadža, Baška Voda

Naš misionar u Malaviu

Poštovani uredniče!

Evo, Uskrs je prošao i ja nađoh malo vremena da se javim. Ova dva tjedna su bez nekog većeg opterećenja. U nedjelju, 23.4., dolazi mi biskup da isprati starog župnika i da mene predstavi narodu. Narod sprema doček.

Kroz čitavu korizmu je bilo dosta posla. Obišli smo čitavu župu i sve bolesnike. Meni je to bila prava šansa da upoznam

teren. Župa je u promjeru oko 30-35 kilometara i jako je brdovita. Imamo devet filijala. U nekima je veći broj katekumena nego krštenih.

Ovdje ćemo ostati nas dvojica: jedan stariji franjevac iz Kanade i ja. Mnogo je drugačije nego u Ugandi i Zambiji.

Župa je osnovana prije tri godine. Smještena je u jednom starom općinskom sjedištu tako da ima i struju i tele-

Fra Tomo Anđić na putu za novu župu kroz prašumu Malavija

fon i vodu. Nekada je to bilo središte. Sada se sve uglavnom raspada jer su nas putovi zaobišli.

Sada mi je prva zadaća učiti domaći jezik. Tu još svakako valja bolje upoznati potrebe i na poseban način lidere u župi i u filijalama. Kada usporedim situaciju s Ugandom, onda vidim da nemaju pripremljenih katehista. Bez njih će biti teško naprijed, pogotovo što je jako mnogo katekumena.

Hvala ti na „Živoj zajednici“. Ja sam ovdje prešao početkom ožujka. Iz Zambije se nisam uspio ni javiti ni zahvaliti. Zamolio bih da ubilježiš moju novu adresu. Govorio si da bi želio malo doći ovamo u Afriku. Naši su u Ugandi i Ruandi, ali nemoj slučajno zaobići Malavi. Ovdje ćeš naći mnogo „izvorniju“ Afriku.

Tebe i tvoje u uredništvu pozdravlja

Fra Tomo Anđić, misionar u Malaviu

Fra Tomo sa svojim novim župljanima ispred župne crkve

PISMA

Napretkov fond za đake i studente

Štovani gospodine Batiniću, cijeneći sve što „Živa zajednica“ čini na promicanju općeg hrvatskoga dobra, molimo Vas da objavite i poticaj HKD Napredak dobrotvorima da se uključe u akciju prikupljanja sredstava za **Napretkov fond za stipendiranje đaka i studenata**.

Svakako Vam je poznato kolika je hrvatska mladež u republikama Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini zbog ratnih stradanja ostala bez mogućnosti redovitog školovanja i izobrazbe, bez koje nam nema narodne budućnosti. Napredak će u duhu svojih tradicija stipendirati đake i studente iz zaklade koju čine redoviti prihodi Društva, zbog rata značajno smanjeni, i darovnice naših dobrotvora.

Objavljivanjem našega poticaja u „Živoj zajednici“ pomogli biste akciju i dali svoj doprinos skrbi za hrvatsku mladež i hrvatsku budućnost. Zahvaljujući Vam na pomoći, srdačno Vas pozdravljam,

prof. dr. Franjo Topić

predsjednik HKD Napredak

Svoje materijalne priloge „Napretkovom“ fondu za stipendiranje možete dostavljati na žiro-račun i adresu:

HRVATSKO KULTURNO DRUŠTVO „NAPREDAK“, Podružnica Zagreb, Strossmayerov trg 4/II, tel: 01/427-543, žiro-račun: Zagrebačka banka d.d., Savska 60, 700-9006335110-999 (devi-ze), 809021-6335110-999 (za kune).

Pretplate i pozdravi

Poštovano uredništvo!

Od sljedećeg broja bih se rado petplatio na „Živu zajednicu“ koju u kući svi vole uzeti i pročitati. Samo bih Vas zamolio da mi pošaljete broj 3 od ove godine, ako imate još koji na raspolaganju.

Mnogo srdačnih pozdrava i puno uspjeha našoj „Živoj zajednici“.

Mate Rojnica, Offenbach

Cijenjeno uredništvo!

Nedavno mi je jedan prijatelj posudio list „Živa zajednica“ i mogu reći da mi se čini zanimljiv. Zato sam odlučila pretplatiti se pa Vas lijepo molim da mi već od idućeg broja (5) šaljete jedan primjerak. Zato Vam unaprijed zahvaljujem i želim uspjeh i zadovoljstvo u radu. S prijateljskim pozdravima.

Ljubica Jeličić, München

OGLASI

Kuća na prodaju na Krku

Južna strana kuće na prodaju

Otok Krk, selo Kornič, ulica 17. travnja 30 (kod trgovine „Mini devetka“).

Kuća s dva stana, dvije velike loggie, terasa s tendom zemljište 250 m², građevinske površine 94 m², grijanje, dimnjak, struja, voda, u dvorištu parkirališta za pet automobila. Dokumentacija kompletna, jedan vlasnik, mogući brz prijenos. Cijena 160 000,- DM s pokušvom. Kuća i dvorište pogodni

za dvije obitelji, posebni ulazi u svaki stan, a mogući su i posebni ulazi u dvorište. Dvorište je djeljivo na južno i sjeverno. Telefonski kabel pred kućom, moguć brz priključak. Prilazni putovi asfaltirani. Kuća je nova, završena prije osam godina. Do plaže je 800 m, na blagom brežuljku sa pogledom na more. Informacije telefonom na broju u Zagrebu: 00385/1/53 04 10. ■

BESPLATNI MALI OGLASI

Dragi čitatelji!

Već od sljedećeg broja pružamo vam mogućnost besplatnog objavljivanja vaših malih oglasa u „Živoj zajednici“. Oglasi treba da budu kratki i jasni, a mo-

gu se odnositi na ponudu ili potražnju raznih stvari, pokretne i nepokretne imovine, na ženidbu i udaju itd. Iskorištite priliku i svoje male oglase besplatno tiskajte u našem i vašem listu.

Uredništvo

OBAVIJEST ČLANOVIMA UREDNIŠTVA I SURADNICIMA

Obavijestavamo članove uredništva i suradnike da u lipnju zbog zauzetosti nećemo moći održati redovitu sjednicu

uredničkog vijeća. Sjednicu ćemo održati nakon ljetnih dopusta, o čemu ćemo vas pravodobno obavijestiti.

Urednik

ISPRIKA ČITATELJIMA

U prošlom broju „Žive zajednice“, 5 / 95, promaklo nam je nekoliko većih jezičnih pogrešaka na 31. stranici. Radi se naime o reklamama za satove s raznim hrvatskim simbolima, a reklama zauzima cijelu stranicu. Pogreške su nam se potkrale zato što smo od pošiljatelja

dobili već snimljen foto-film za tiskanje, pa nismo intervenirali u njegov sadržaj. Zahvaljujemo čitateljima koji su nam skrenuli pažnju na to, a i sami smo to primijetili, ali tek kad je list izašao iz tiska. Ispričavamo se zbog tog previda.

Uredništvo

GODINA ŽENE • JAHR DER FRAU 1995.

PRIČA JEDNE BAKE

Molitva i serafinska krunica

Za božićnih dana posjetila sam baku Ružu Omazić koja 16. godinu živi kod svojih kćeri u Frankfurtu, a poznata je mnogima i izvan svoje obitelji. U ovaj njemački velegrad je stigla 1979., kada je nakon 40 godina bračnog života, u Podhumu ostala udovica. Povele smo dulji razgovor, tijekom kojeg se baka sjećala događaja, tumačila zbivanja, iznosila iskustva.

Pokojna baka Ruža Omazić

– Rodena sam u Srdeviću 1921. kod Livna. Početkom Drugog svjetskog rata 1939. udala sam se u susjednu župu svetog Ive Krstitelja u Podhum. Supruga su mi zbog pripadnosti domobranima držali od 1940. do 1942. u logorima, najprije u Glamoču, a onda u Kamešnici. Od četiri kćeri ostadoše mi dvije; najstarija je umrla prije dvije godine, a druga još kao dijete. Ove dvije mlade žive u Njemačkoj, u Frankfurtu, pa sam kao udovica 1979. stigla k njima.

Brata su mi ubili još za vrijeme rata. Tih ratnih dana su nam otimali što su stigli. Sjećam se da se svećenik bojao dolaska komunizma. I obistinio se njegov strah u poratnim danima. Za psovanje Tita su ljude slali na strijeljanje. Vršili su premetachine po kućama, a pritom odnosili sve što su mogli ponijeti: nakit, opanke, meso. Tako su i meni dva odbornika iz sela premetnuli kuću i pokrali prsten darovan od brata. Kad sam to otkrila, otvoreno sam im rekla: „U moje sanduke nije zavirivao nitko osim tebe“. Najprije mi nije pošlo za rukom, no naposljetku je dao ukradeni prsten drugom odborniku, koji ga je meni vratio.

60-ih godina počelo je u našem kraju raseljavanje. Tko je dobio pasoš, odlazio je za Njemačku na privremeni rad.

Tada se često čulo od žena: „Hvala Bogu, moj muž se nije vratio.“ To je značilo da je prošao, te da sada može drugima slati pasoše da i oni prođu. Situacija je ljude silila na raseljavanje: Buško blato je potopljeno, a nakon izgranjje kanala i ceste mnogi su izgubili zemlju. Tako je i od moje obitelji sada jedan sin od divera na

rodnoj grudi, te još živi jedna strina od 93 godine.

Običaji crkvenih blagdana su kod nas raznoliki. Za Tijelovo se išlo u procesiji do franjevačkog samostana na Gorici; bile su procesije križnoga puta u Livnu; za Malu Gospu se hodočastilo pješice u Vepric ili Ramu, a za Veliku Gospu u Sinj. No, trebalo je prići taj put.

Htjeli su me u Jehovine svjedoke

U Podhumu se molilo ujutro i navečer. U adventu sam odlazila na zornice, korizmu je obilježavao post i križni put. Na hodočašćima smo se natjecali tko će više krunica izmoliti. Ovdje u Njemačkoj svaku večer zajednički moli obitelj. Ja posebno volim franjevačku ili serafinsku krunicu, koja ima 7 radosti Marijinih, obilježenih sa 7 koljenaca. To je krunica za svećenike, ali je meni prirasla srcu. Nema dana bez molitve.

Ovdje se nisam suprotstavljala policajcima, nego Jehovinim svjedocima. Jedna Hrvatica i jedna Njemica došle su nam jednom na kućna vrata. Bila sam sama, pa su mi počele svašta tumačiti. Ja sam im obrazložila da će me gazda kuće izbaciti, ako ih pustim unutra. Drugom zgodom se nisam mogla otarasiti. Tima sam predložila da nose svoje, a meni ostave moje. Naposljetku sam se zaprijetila, ako se vi mene dovežete, vas će se dovezati policija.

Njemački znam po koju riječ, ali snalazim se ja po Frankfurtu. Volim kupovati u Bergerstraße. S krunicom u džepu tamo

često odem pješke. Po ulici me već znaju kao „Oma in schwarz“ s unukom. Jednom sam susrela dvije babe iz Jajca koje su stajale kod nekih krpa za pranje. Pitala su za cijenu, pa sam im pročitala. Na to su me pozvale u posjet. Drugom zgodom sam morala protumačiti da nisam švapska Oma, ni baba jugoslavenska, kako me je opisala neka prolaznica, čuvši kako se sporazumijevam. Snalazim se ja u kupovini: u pekari uvijek tražim „Eierweck“ i uvijek dobijem traženo. Navikla sam biti ovdje. Moji su ovdje i ja sam s njima.

Budući da nas je mnogo ženskih u obitelji, jedne smo godine skupile nas 28-ero. Bilo nas je iz četiri generacije. Nezaboravan je bio taj susret u domovini.

Bilo je u onom kraju mirno. No, zagužvalo se. Treba oprostiti, makar je, kod onih koje je ucivilo, to težak slučaj. Veliko je Božje milosrđe.

Ovdje je moje domaćinstvo. Podigla sam unučad i dobri su mi ovi troje ovdje i ona dvojica od druge kćeri. Često dođu najprije dođu meni kad ih nešto tišti. Lijepo mi je s mojima, nitko ne galami na me, samo da mi je zdravlje bolje. Sada ne mogu redovito na svetu misu, gdje sam susretala mnoge ljude iz svog i drugih krajeva. Zvali su me „majkom“. Ali, ostala je molitva i serafinska krunica.

P.S. Za vrijeme pisanja ovoga članka, životna svijeća bake Omazić se tiho ugasila. Duboko sam uvjerena da je našla svoj spas nakon duboko proživljene vjere, te mir budućega vijeka koji je toliko iščekivala. Laka joj bila zemlja rodne grude u Podhumu kod Livna, kamo je položeno njeno tijelo! Tugujućoj obitelji i prijateljima kršćanska sućut. Vesna Školnik

OSVRT

IVEK MILČEC

„Bljesak“ u zapadnoj Slavoniji

Domovinska i iseljena Hrvatska bila je oduševljena akcijom „Bljesak“ u kojoj su osim jedinica MUP-a sudjelovale i teritorijalne postrojbe Hrvatske vojske. Bila je to zaista „Blitz-akcija“, u kojoj je, uz minimalne gubitke, za samo 31 sat, oslobođen cijeli tzv. „Zapadni sektor“ koji za Hrvatsku ima itekako važno strateško i gospodarsko značenje. Krajem mjeseca travnja krajinske zločinačke vlasti su zaprijetile da će zatvoriti dio okupirane auto-ceste Zagreb-Lipovac, što se, nakon terorističkih napada na putnike, i dogodilo. Situacija je bila vrlo složena, pa kad se dogodio još jedan takav zločinački napad na cesti Pakrac-Požega, bilo je jasno da će se nešto dogoditi. Hrvatske vlasti, na čelu s predsjednikom dr. Franjom Tuđmanom, brižljivo su pripremile plan za konačno oslobođenje okupirane zapadne Slavonije i akcija „Bljesak“ je mogla početi. U rano jutro, 1. svibnja, postrojbe MUP-a i HV munjevito su krenule u akciju i za samo 31 sat do nogu potukle 18. korpus tzv. vojske „rsk“. Pripadnici četničkih paravojnih formacija utrkivali su se tko će prije stići do mosta na Savi i potražiti spas kod Karadžića i Comp. Oni koji nisu imali tako hitre noge morali su položiti oružje i predati se hrvatskim postrojbama. Zarobljeni četnici se nisu mogli naćuditi što umjesto „ustaškog noža“ dobivaju čokolade, cigarete i toplu vodu da se (neke se moralo i tjerati) operu. Dakle, prema zarobljenicima se postupalo humano tj. poštivalo su se međunarodne konvencije o ratnim zarobljenicima, a pritom je došla do izražaja hrvatska kršćanska civilizacija. Kad se sjetimo kako su 1991., a i kasnije, divlje četničke horde postupale prema zarobljenicima i ranjenicima i stravičnim pokoljima nad njima, mora cijelom svijetu biti jasno da između nas i Srba postoje ogromne kulturološke razlike, pa ne treba čuditi što se Srbi (uz pomoć svojih prijatelja) žele svim silama izjednačiti na način da Hrvate svedu na svoju civilizacijsku razinu. Uz vojnu, to je i velika kulturološka i civilizacijska pobjeda pa se možemo ponositi što smo Hrvati. I ne samo da se prema zarobljenicima humano postupalo, nego se i prema civilima srpske nacionalnosti ljudski i korektno odnosilo i postupalo. Srpski zaštitnici i prijatelji u svijetu nisu se mogli tako lako pomiriti s porazom svojih štićenika pa su preko lorda Owena (zna se!), zamjenika glasnogovornika UNCRO-a Christophera Guunesa i podtajnika UN- Gharekhana počeli medijski rat protiv Hrvatske u koji je bilo (netočnim i lažnim informacijama)

uvučeno čak i Vijeće sigurnosti UN-a. Optužilo nas se zbog povrede ljudskih prava tj. zbog nehumanog postupka prema civilima i zarobljenicima i počelo se prijetiti sankcijama (lord Owen) i tražiti da se hrvatske postrojbe povuku na početne položaje. Moramo zapitati čitav svijet: gdje su 1991. bili „srpski dušebrižnici“ lord Owen i Co., kad su četnici savinili sa zemljom: Škabrnju, Četkovac, Voćin, Polaču i tolika druga mjesta i hladnokrvno poklali više stotina Hrvata na vukovarskoj Ovčari i pobacali ih u jame zajedno s uginulom stokom? Takvima kao što je lord Owen trebalo bi zabraniti ulazak u Hrvatsku jer joj je svojim protuhrvatskim radom pokušao nanijeti ogromnu štetu (sankcije, storniranje odobrenih kredita, sporazum s EU itd.). Sva sreća da su promatrači EU u Hrvatskoj bili na visini zadatka i da su izdali priopćenje o korektnom postupku hrvatskih postrojbi. Srbima je posebno teško palo oslobođenje Jasenovca na kojem su pola stoljeća gradili mit o hrvatskoj genocidnosti. Srpska se propaganda, odmah nakon pada Jasenovca u hrvatske ruke, dala na posao: sve svjetske radio i TV postaje izvjestile su o rušenju spomenika u Jasenovcu za što su okrivljeni, a tko bi drugi, Hrvati. Da su Srbi nenadmašni u laži potvrđuje i beogradski ideolog genocida Dobrica Ćosić: „Laž je u povijesti Srbima pomogla više nego svi ratovi“. Pojedine političke skupine u Parizu i Londonu (o Moskvi da i ne govorimo) plaću nad sudbinom Srba u Hrvatskoj i Bosni a pritom zaboravljaju da nisu ni maknuli prstom kad su Milošević, Arkan, Šešelji, Karadžić, Mladić, Martić i drugi počeli etnički čistiti i ubijati sve što nije srpsko.

I danas zatvaraju oči nad srpskim nedjelima u kojima pogibaju i njihovi vojnici, plavci UN-a. Kako je „uljudbeni Zapad“ mogao onako pobjednički ispijati šampanjac u spomen 50. obljetnice pobjede nad fašizmom kad se u Hrvatskoj, BiH, Čečeniji, Ugandi i drugdje danonoćno sprovodi fašizam pomiješan s etničkim čišćenjem, mučenjem i ubojstvima? Gdje su jednaka prava za sve ljude, kako je to lijepo zapisano u Povelji o ljudskim pravima? Gdje je tu pravo na samoobranu kad se to isto pravo krši embargom na oružje? Zar samo samozvani, srpski „nebeski narod“ ima pravo na život? Dok god se ta i slična pitanja ne riješe ni bogati Zapad neće moći uživati u svojoj materijalnoj veličini. Zbog svih tih okolnosti moramo biti spremni na još mnoge „bljeskove“ jer se jedna suluda četnička ideologija neće tek tako pomiriti s definitivnim gubitkom negdašnje kolonije Hrvatske koju je desetljećima pljačkala, kako u prvoj Jugoslaviji tako i u drugoj „bratskoj zajednici naroda“. U toj prljavoj političkoj igri na ruku Miloševiću i Co. idu i neki svjetski moćnici koji ne mogu prežaliti propast Jugovine, pa zato nisu ni raketiranje Zagreba, Karlovca i Siska previše osudili jer se i takvi zločini uklapaju u njihovu strategiju „čvrste ruke“. Hrvatska država je spremna na razgovore i pregovore ali nije spremna na gubitak svojeg teritorija. Zbog toga treba biti spreman i za jednu i za drugu opciju: na pregovore ali i na „Bljesak“. Da bi možebitni „bljeskovi“ bili što svjetliji trebaju potporu svekolikog hrvatskog naroda, domovinske i iseljene Hrvatske. Da nije bilo zajedništva u domovinskom ratu, dogodio bi nam se još jedan Bleiburg. Ovoga puta, sigurni smo, još krvaviji nego što je to bio 1945. ■

TRAUNREUT

Glas misije

Hrvatska katolička misija Traunreut izdala je u povodu Uskrsa prvi broj svoga glasila pod nazivom „Glas misije“

U prvom broju „Glas misije“ nalazi se nekoliko važnih povijesnih podataka o samoj misiji, koja je osnovana 1973. Područje misije je prilično široko, a nastava ga preko 2000 Hrvata. Obiteljski dom lani je blagoslovilo 260 obitelji. Mise se svake nedjelje slave na četiri

mjesta, a povremeno i subotom u nekim mjestima. Lani se u misiji krstilo 26 djece, a brak je sklopilo deset parova. Od 1991. misiju vodi vlč. Mladen Mrakovčić, svećenik krčke biskupije, a pomaže mu suradnik Josip Vrdoljak.

26. 3. 1995. u misiji je proslavljen sakrament, koji je primilo 33 potvrđenika. Krizmu je dijelio mons. Josip Bozanić, biskup krčki. Uskoro misija organizira hodočašće u Lurd.

Misijsko glasilo tiskano je na osam stranica, a grafički je uređeno vrlo pregledno. Želja nam je da se „Glas misije“ čuje u svakoj hrvatskoj obitelji u misiji Traunreut. ■

INTERVIEW

Živa zajednica: Gospodine profesore, bili ste dogradonačelnik Splita, sudjelovali ste i u ustrojstvu 4. gardijske brigade, prve oružane postrojbe u hrvatskoj državi. Recite nešto o toj svojoj aktivnosti, o tim povijesnim danima za Hrvatsku.

Marin Mihanović: Zaista bijahu to povijesni dani za grad Split i za našu zemlju, za našu dragu Hrvatsku. Neprekinuto sam bio donaćelnik grada Splita, dok su se dvojica gradonačelnika promijenila. Taj kontinuitet mi je omogućio da sam u znatnoj mjeri držao sve konce, ušao sam kao naturalizirani Splitsanin u sve pore i priepore grada baš u vrijeme dramatičnih pregovora sa predstavnicima bivše JRM u Ratnoj luci Lora, sudionik u koordinaciji najvećih antijugoslavenskih i antiratnih demonstracija pred zgradom „Banovine“ i u aferi oko uvoza švedskih raketa.

Grad je bio okružen sa sedam vojnih uporišta bivše jugo-vojske. Na oko 240 stranica zabilježio sam junačko držanje moga grada, tražim vremena sve to obraditi i objaviti. Dužni smo pred našom javnošću i poviješću odgovoriti na pitanje, kako to da je Split ostao pošteđen? Svi smo smatrali da se grad može spasiti ako stvorimo oružanu silu.

Formirana je tako 28. travnja 1991. godine prva oružana postrojba u Hrvatskoj IV. splitska brigada.

U konzulatu – kod kuće

Žz: Generalni konzulat u Berlinu, uz diplomatsko-protokolarne djelatnosti, bavi se nezaobilazno značajnim poslom: pružanjem usluga i zaštitom hrvatskih državljana u Berlinu. Kako biste s tog motrišta ocijenili djelovanje državne ustanove koju vodite?

MM: Generalni konzulat Republike Hrvatske nalazi se u specifičnom političkom okruženju, u glavnom gradu SR Njemačke, gradu koji je po broju stanovnika gotovo velik kao naša Hrvatska.

Otvorena vrata konzulata

O diplomatskoj djelatnosti, pružanju

Ovdje mi kontaktiramo sa 120 diplomatsko-konzularnih predstavnika, s gradskim i pokrajinskim tijelima vlasti, s predstavnicima obiju crkava, s ustanovama iz područja kulture, gospodarstva i znanosti, s humanitarnim udrugama i raznim njemačkim društvima koja imaju interesa uspostaviti veze s Hrvatskom.

U tijeku dosadašnjeg rada u Generalnom konzulatu dobilo je oko 50 tisuća hrvatskih državljana konzularne usluge, a tisuće njih i razne savjete. Prema našim građanima postupamo po hrvatskim zakonima i savjesti. Jer, ne možemo sve ljudske sudbine staviti u zakonske okvire. Jednako je tako važno pridržavati se zakona zemlje primateljice, jer se na nas mnogo motri, kako gradimo demokraciju i ljudska prava, ili slobode tiska i tržišta. Najpreča zadaća Generalnog konzulata je kako uputiti naše državljane da ostvare svoja prava i pomoći im u svim životnim situacijama.

Žz: Kakav je odnos Generalnog konzulata prema hrvatskim društvima u Berlinu?

MM: Od hrvatskih kulturnih društava dva su najistaknutija: Hrvatska kulturno-umjetnička i športska zajednica i HKD „V.F. Mažuranić“. Treće hrvatsko kulturno društvo zbog unutrašnjih trzavica ne djeluje.

Uspostavom suverene hrvatske države ta društva trebaju mijenjati svoj sadržaj rada. Npr. HKD „Mažuranić“, osnovano 1980. godine, u tijeku svoga petnaestogodišnjeg rada organiziralo je 72 predavanja. Predavači su bili ljudi svih kulturno-političkih profila, među kojima i naš predsjednik dr. Tuđman.

Društvo se sada nalazi na prekretnici. Hrvatska kulturna društva, Generalni konzulat i Hrvatska katolička misija moraju osmisliti svoju suradnju na novim osnovama, koji su sadržaji kulturne djelatnosti u okolnostima kada imamo svoju državu. Koje prednosti možemo dobiti nakon potpisivanja Ugovora o kulturnoj suradnji između Republike Hrvatske i SR Njemačke?

Ne smijemo zaboraviti ni zavičajne klubove, športska društva i Udrugu hrvatskih ugostitelja koja je, pored svojih stru-

kovnih obveza, novčarski pomagala sve kulturne i druge djelatnosti. Sva hrvatska društva i zavičajni klubovi, svi rade, i dan danas, na organiziranju humanitarne pomoći prema Hrvatskoj.

Dobra suradnja s misijom

Žz: Kako surađuju dvije bez sumnje najznačajnije hrvatske institucije u Berlinu, Generalni konzulat i Hrvatska katolička misija?

MM: Hrvatski narod pripada kršćanskoj civilizaciji i to u njezinom kreativnom smislu. Da nije bilo Katoličke crkve, hrvatski narod ne bi imao svoje povijesti. Hrvatski narod bez Katoličke crkve, teško će imati svoju budućnost, a grana Katoličke crkve, ako ne bude hrvatskog naroda, uvenut će. Dakle, hrvatska država i Crkva rade svaka na svom području, ali ima toliko zajedničkih stvari i poslova da smo na neki način upućeni surađivati. Dosadašnja suradnja Generalnog konzulata i Hrvatske katoličke misije bila je vrlo dobra. Kad sam stigao u Berlin, mnogi su mi ponudili stan, ali sam se najugodnije osjećao u maloj sobici u HKM. Tadašnji župnik, fra Nediljko Norac-Kevo, ustupio mi je dio Tajništva za rad i sav kancelarijski pribor stavio mi je na raspolaganje.

Nadam se da ću se i s novim župnikom fra Stankom Doturom dogovoriti o svim stvarima koje su od interesa za hrvatski puk u Berlinu.

Slati djecu u hrvatsku školu

Žz: Kakav je učinak Hrvatske dopunske škole u Berlinu?

MM: Uloga je Hrvatske dopunske škole, prije svega, izgraditi svijest kod mladih ljudi o pripadnosti malom ali kulturno starom hrvatskom narodu, njegovoj povijesti i jeziku.

Čuje se da u Berlinu 40 % hrvatske djece ne pohađa Hrvatsku dopunsku školu. To je velika šteta za roditelje, djecu i cijelu naciju. Umjesto da govore hrvatskim jezikom, mnogi roditelji komuniciraju sa svojom djecom na lošem njemačkom jeziku, umjesto da im nadjevaju imena Ante i Ivana, zovu ih Siegfried i Ingrid. Mi očekujemo da će hrvatski sveučilištarci biti podrška diplomatskom predstav-

S POVODOM

hrvatskoga

zaštitu probitaka hrvatskih državljana u Berlinu razgovarali smo s generalnim konzulom Republike Hrvatske gosp. prof. Marinom Mihanovićem.

ništvu Republike Hrvatske i pomoći jačanju hrvatskog lobbya u Berlinu.

Premda su znali da je nastava na „srpsko-hrvatskom“ jeziku i da im djeca „prvenstveno trebaju da steknu socijalističko vaspitanje“ hrvatski su roditelji od straha listom slali svoju djecu u bivšu jugoslavensku školu. Stoga još jednom apeliram na roditelje, da svoju djecu šalju u hrvatsku školu, jer im ona svojim programom nastave omogućava stjecanje znanja, s kojim se ravnopravno mogu predstaviti svojim njemačkim prijateljima.

Problem zgrade budućeg veleposlanstva

Žz: Planira li se kao npr. u Bavarskoj akcija za kupnju ili izgradnju zgrade budućeg veleposlanstva Republike Hrvatske u Berlinu?

MM: Bavarska je od svih saveznih pokrajina najvažniji gospodarski partner Hrvatskoj. Godišnji promet s našom zemljom iznosi oko 900 milijuna DM. Zbog toga naša Vlada smatra da u sklopu Generalnog konzulata u Münchenu treba uspostaviti gospodarski institut koji bi dalje proučavao i razvijao gospodarsku suradnju između Republike Hrvatske i Slobodne Države Bavarske.

Pitanje zgrade budućeg veleposlanstva u Berlinu vruća je tema. Nije bilo delegacije iz Hrvatske a da se nije živo zanimala za to pitanje. Također sve hrvatske državljane zanima, kada će Hrvatska riješiti to pitanje. Raspoloženje je da bi i oni svi pomogli. Berlinski tisak često spominje da je među diplomatsko-konzularnim predstavništvima zavladała prava groznica, kako kupiti zgradu ili građevinsko zemljište. Sve je vrlo skupo. Nadležne vlasti se još nisu ozbiljno uhvatile u koštac s ovim pitanjem. Naše buduće veleposlanstvo treba odgovarati uvjetima koje propisuju međunarodne konvencije. Treba gledati na budućnost. Njemačka će i nadalje ostati naš najvažniji partner. Berlin postaje svjetska metropola. U svijesti Hrvata Berlin ima ono značenje kao Rim za katolike. Buduće veleposlanstvo treba odgovarati uvjet-

ima države veličine i razvijenosti kao što su Danska, Belgija ili Švicarska.

Državna komisija proučava svu problematiku. Osobito je dobro s tim upoznat naš veleposlanik dr. Ilić. Rečeno nam je da ove godine rješavanje zgrade budućeg hrvatskog veleposlanstva u Berlinu ulazi u prioritet.

Svi smo ambasadori domovine

Žz: Shvaćaju li Hrvati u Berlinu svu širinu posla i ulogu hrvatske diplomacije? Ima li tu i onih koji smatraju da je hrvatska diplomacija tu da isključivo rješava njihove probleme?

MM: Za većinu hrvatskog puka, naših građana, kad dobiju svoje papire, putovnice itd. za njih je Generalni konzulat obavio svoju dužnost, a drugi poslovi kojima se mi bavimo, od manjeg su interesa za njih. Ništa ne zamjeramo našim građanima, jer smo mi tu, prije svega, da pomognemo u zaštiti njihovih prava. Tek tada, nakon što su građani dobili svoje putovnice i druge papire, nama predstoje opsežni poslovi. Mnogi misle da je svećenik zaposlen samo dok slavi sv. misu. Afirmacija hrvatske države u svijetu je proces i diplomacija na tome mora ustrajno raditi. Kad Hrvat dobije punomoć, to je obveza Generalnog konzulata prema našem građaninu, ali to nije predstavljanje Hrvatske prema njemačkoj javnosti, medijima i diplomatskim predstavništvima drugih država. Ovdje našu zemlju moramo predstavljati u kulturi, športu, znanosti i gospodarstvu, kako izgraditi i širiti hrvatski lobby, kako privući što više turista na hrvatsku obalu, kako objašnjavati da se u Hrvatskoj gradi demokracija i štite ljudska prava.

Međutim, bitno je da naši ljudi znaju da je Generalni konzulat kao državna ustanova otvoren za njihove potrebe, da ćemo učiniti sve po zakonu da pomognemo hrvatskim državljanima. Ako je netko od naših građana uvjeren da je u nečemu oštećen, neka dođe na razgovor u Generalni konzulat, da ispravimo možebitne greške.

Razgovarao: Ivek Milčec

Istra – talijanska i slovenska

Sporni prikaz

Ovih dana u Parizu objavljena je knjiga pjesama slovenskog pjesnika Tomaža Šalamuna, u prijevodu Mireille Robin i Zdenke Štimac, te samog auktora. Knjiga nosi naslov *Poèmes choisis*. Izdale su je zajedno Editions Est Ouest Internationales i Editions Unesco. Predgovor ovoj knjizi pjesama napisao je Jacques Roubaud. Prikaz pjesnika jest tekst koji je preveden iz američkog izdanja knjige izabranih pjesama Tomaža Šalamuna, što ju je objavila newyorška izdavačka kuća Ecco Press 1988. Ovaj prikaz je napisao Robert Hass. Upravo je našu pozornost privukao ovaj prikaz. Zašto? Sam tekst (onaj francuski, te naš prijevod) najbolje će odgovoriti na pitanje.

Tomaž Šalamun est né à Zagreb (Ex-Yougoslavie), le 4 juillet 1941. Pour les nazis et les collaborateurs Oustachis croates, le nom Šalamun constitue preuve d'une origine juive ou musulmane. Une famille juive cache et sauve les Šalamun: le père médecin, considéré comme un sympathisant communiste, la mère est historienne de l'art.

Tomaž Šalamun grandit à Koper, une ville située au sud de Trieste, sur la côte adriatique. Koper, d'abord vénétienne, puis conquise par les Habsbourg au XIXe siècle, devient italienne pendant l'entre-deux-guerres. Trieste et l'Istrie furent ensuite divisées en deux zones, la zone A et la zone B. En Istrie, la culture citadine fut toujours italienne, et la culture rurale, slovène.

Tomaž Šalamun rođen je u Zagrebu (Ex-Jugoslavija), 4. srpnja 1941. godine. Za naciste i suradnike hrvatske Ustaše, ime Šalamun jest dokaz židovskog ili muslimanskog porijekla. Jedna židovska obitelj sakrila je i spasila Šalamuna: oca liječnika, kojeg se samtralo komunistom i majku povjesničarku umjetnosti.

Tomaž Šalamun odrastao je u gradu Kopru što se nalazi na jadranskom moru južno od Trsta. Koper, prvotno mletački, zatim u XIX. stoljeću osvojen od Habsburga, postao je talijanski između dva rata. Trst i Istra bili su zatim podijeljeni u dvije zone: A i B zonu. U Istri, kultura u gradu bila je oduvijek talijanska, a na selu slovenska.

Ova dva pasusa što ih napisao Robert Hass kao prikaz sredine i zemlje gdje se rodio pjesnik, nameću nam više pitanja. Počnimo redom. Što želi reći auktor teksta rečenicom; „Za naciste i suradnike hrvatske Ustaše, ime Šalamun jest dokaz židovskog ili muslimanskog podrijetla“? Je li bilo opasno biti musliman u NDH? Nije li ova tvrdnja auktora ili priređivača (američki tekst nije mi u ovom trenutku dostupan, pa ne mogu provjeriti što stoji u američkom originalu) nepoznavanje povijesti, ili svojevrijedno podmetanje i nametanje činjenica koje pripadaju jednom drugom vremenu i politici jednog određenog trenutka. Istina je da je bilo opasno biti Židov u vrijeme NDH, ali nije bilo opasno biti musliman, budući da su vodeći ljudi u NDH muslimane nazivali „cvijećem hrvatstva“.

(Nastavak na str. 30)

▲ Isusa su ubili po tko zna koji put.

U prvom redu prvoga dana skupa u Bizovcu našli su se mons. Ćiril Kos, biskup đakovačko-srijemski, Branimir Glavaš, župan osječko-baranjski, bizovački župnik Stjepan Krekman. ►

▼ Mladi sudionici okruglog stola iz domovine i inozemstva

S LIKOPIS PASTORALNOG

BIZOVAC, 24.4.–28.4.1995.

S vama smo, Posavino

U prošlom broju smo opširno pisali o pastoralnom skupu hrvatskih svećenika i pastoralnih suradnika iz Europe u Bizovcu kod Osijeka. Osim plodonosnih predavanja i razgovora o hrvatskoj mladeži u dijaspori, sudionici skupa su imali jednodnevno studijsko putovanje u slobodne dijelove Bosanske posavine i na rubne slobodne dijelove istočne Slavonije. Dojmovi se još sređuju, ali susret s hrvatskim ljudima u tim područjima ostaje nezabo-

ravan. Samo što smo se vratili na naša radna mjesta u inozemstvo, započeli su najžešći srpski napadi na slobodni hrvatski dio Bosanske posavine, te oružane provokacije i napadi na rubna hrvatska naselja u istočnoj Slavoniji. Svakodnevno gledamo i slušamo o desetinama mrtvih i ranjenih civila i vojnika koji brane hrvatsko tlo u Bosanskoj posavini. Zadiavljuje nas njihova volja, hrabrost i otpor da se obrane, da ostanu i opstanu na svojoj zemlji.

▼ Mješoviti zbor osječkog sveučilišta i puhački orkestar Hrvatske vojske izvanredno su izveli Brucknerovu misu u đakovačkoj prvostolnici.

▲ Lakše ranjavanje na prvoj crti obrane Vidovica sanira se u improviziranom ratnom stacionaru u Vidovicama.

▼ To je križ vjernog hrvatskog naroda Bosanske posavine. Na ruševinama vidovičke župne crkve.

SKUPA U HRVATSKOJ

i Slavonijo!

Zadivljuje nas hrabrost povratnika u Nuštar, Jarminu druga naselja na prvoj crti fronte. Obnovljene su mnoge kuće, škole, crkve, a radi se i na osnovnoj infrastrukturi. Naš boravak u Slavoniji i kratki posjet Bosni govori da nismo i da nećemo zaboraviti svoj narod koji je napadnut, kojemu agresor želi oteti njegovu zemlju, uništiti njegove svetinje, zatrti grobove njegovih otaca i protjerati ga njegova vjekovnog ognjišta uz Savu, Dunav, Bosut,

Dravu... Svećenici su i na ovim područjima ostali sa svojim narodom, ne napuštajući ga ni za tren. Crkva je i ovdje na braniku slobode, ljudskih prava, vjere, kulture i zapadne civilizacije. Nadamo se da smo i na ovaj način dali svoj obol borbi našeg naroda protiv zla i ropstva, protiv rata, da smo našim ljudima i svijetu jasno poručili: S vama smo, Posavino i Slavonijo! Ne dirajte nam našu hrvatsku ravnicu!

I vama, dragi čitatelji, pružamo priliku da na slikama, koje su snimili Ljubica Markovica i Anto Batinić, barem donekle imate predodžbu o životu u ratnom ozračju.

▲ Franjevački samostan i zvonici župne crkve Tolisi dominiraju Bosanskom posavinom, tako simboliziraju opredjeljenje za vjeru, slobodu, mir...

◀ Najmlađi bizovački folkloristi izveli su splet vonskih plesova i pjesama.

▼ Život se vratio i u djelomično obnovljene Vite, koje ovih dana ponovno trpe žeste napade srpske soldateske. Srdačno su pozdravili mještani koji su se vratili svo razorenim domovima.

◀ Obnovljena župna crkva u Nuštaru.

▼ U Orašju su nas dočekali elegantni hrvatski policajci i policajke. Policijska kola su nam bila prethodnicom cijelo vrijeme boravka u Posavini.

▼ Jedina veza između hrvatske i bosanske obale Save jest skela ili čar. Autobusima nije baš lako prijeći Savu na skeli.

SOCIJALNA STRANA ŽIVOTA

SOLIDARNOST KAO TEMELJNO NAČELO

Priredio:

Marko Žarić

Socijalni sustav i socijalni rad u SR Njemačkoj

Socijalni rad označuje socijalne aktivnosti pojedinaca, službi, skupina i ustanova. Socijalni temelji. Načelo solidarnosti.

Glavna značajka i obilježje socijalnog sustava i socijalnog rada u SR Njemačkoj jest mnogostrukost socijalnih davanja i mnoštvo provoditelja socijalne dobrotvornosti. Tomu su jednako pridonijeli i socijalna povijest i ustavni zahtjev socijalne države i načelo subsidiarnosti, pa je u drugim državama dosta teško razumjeti mnogostruko raščlanjen sustav socijalnih ustanova, davanja i službi. Odmah treba reći, a u trenutnim gospodarskim prilikama naše domovine i posebno naglasiti, da SR Njemačka ne može biti mjerilo za ostale zemlje glede socijalnosti, jer je ta i takva socijalnost utemeljena na drugačijoj materijalnoj osnovi i ima ispunjene odgovarajuće preduvjete do kojih naša domovina Hrvatska tek treba doći.

Prikaz socijalnog sustava SR Njemačke u njegovoj prožetosti socijalnim radom predstavlja zapravo samo jedan detalj, pa se nameće potreba za isticanjem stabilne osnove na kojoj se socijalni rad temelji.

U širokom smislu socijalni rad podrazumijeva sve socijalne aktivnosti pojedinaca, skupina, organiziranih službi i ustanova kako na privatnoj osnovi tako i onih javnog značenja, u što spada čak i socijalna uprava.

Socijalni rad je segment koji aktivno sudjeluje u oblikovanju socijalnog sustava. Ovo je tvrdnja, no ujedno i zahtjev da se socijalni rad ne uklapa pasivno u socijalni sustav, nego da aktivno pridonosi da se ideja socijalne države ostvari u socijalnoj zbilji. Socijalna zbilja i u razvijenoj socijalnoj državi poznaje mnogostruke socijalne probleme, no isto su tako mnogostruke i socijalne aktivnosti na privatnoj, slobodnoj dobrotvornosti, kao i na komunalnoj i državnoj osnovi.

Pokušaj preglednog i opširnijeg predstavljanja ove mnogostrukosti socijalnih aktivnosti, službi i ustanova u SR Njemačkoj nadilazi okvire ovog članka, kojemu je svrha zapravo samo prikazati u kojim se okolnostima i kojim okvirima odvija naš rad u SR Njemačkoj.

Socijalni temelji SR Njemačke

SR Njemačka je po svojem Ustavu, temeljnom zakonu, demokratska i socijalna savezna država. Ustavno ustrojstvo u saveznom pokrajinama mora odgovarati

postavkama republičke, demokratske i socijalne pravne države u smislu temeljnog zakona. Jednako kao i postavke demokracije, republičkog uređenja i ustrojstva po saveznom pokrajinama, u ustavnopravne državne ciljeve koji su posebno naglašeni i predstavljaju njenu osnovu spada i socijalnost države.

Načelo socijalnosti države legitimira zakonodavca da postupi u smislu oblikovanja socijalne skrbi i zahtijeva od njega određenu djelatnost, naime:

- da se pobrine za izjednačavanje socijalnih suprotnosti i na taj način pridonese socijalnoj pravdi, te

- da uspostavi i održi socijalnu sigurnost građana.

Načelo socijalnosti države uključeno je i u čitav niz socijalnih osnovnih vrijednosti na ustavnoj razini:

- Obveza čitave državne vlasti da poštuje i štiti dostojanstvo čovjeka. Iz ovoga na primjer slijedi čisto praktična obveza jamstva materijalnog egzistencijalnog minimuma potrebitim građanima.

- Jednakost svih ljudi pred zakonom, ravnopravnost muža i žene, zabrana diskriminiranja zbog podrijetla, rase, jezika, vjere, vjerskih ili političkih uvjerenja ili opredjeljenja.

- Obveza države na posebnu zaštitu braka, obitelji, majčinstva, izvanbračne djece.

- Sloboda udruživanja, prije svega kao ustavnopravno jamstvo za radnike da mogu ustrojiti sindikate ili im se priključiti.

- Socijalna povezanost i ustrojstvo privatnog vlasništva.

Sadržajna otvorenost načela socijalnosti države omogućava različitim društvenim snagama u SR Njemačkoj ostvarenje svojih predodžaba o socijalnoj pravdi putem ustavnog sudjelovanja u stvaranju političkog mišljenja i političke volje.

U ključnim područjima socijalne politike, naime u socijalnom osiguranju, socijalnom zbrinjavanju i javnoj skrbi država svojom vrhovnom zakonodavnom moći, saveznom i pokrajinskim parlamentom (Bundestag i Bundesrat) ima zadnju riječ. U području izvršne vlasti težište nadležnosti u pitanjima „socijale“ leži na Savez-

nom ministarstvu za rad i socijalni ustroj, kao i na Saveznom ministarstvu za mladež, obitelj, žene i zdravstvo.

Socijalna država međutim također znači da se pojedincu u njegovoj individualnoj nevolji pruži potrebna pomoć uvijek kada opća preventivna skrb nije djelotvorna ili nije dostatna. Pritom se često ne radi prvotno o materijalnoj potpori nego o sveobuhvatnoj osobnoj pomoći u okviru socijalnog rada.

Solidarnost i subsidiarnost

Načelo socijalnosti države ne obvezuje samo državu nego i svakog pojedinog građanina na solidarno socijalno ponašanje, poglavito na pojedinačnu i skupnu samopomoć, kao i pružanje socijalne potpore. Poseban oblik skupne solidarnosti predstavlja solidarna zajednica socijalnih osiguranika.

Socijalnopolitička kristalizacijska točka za pitanje pravilnih struktura socijalnog rada jest načelo subsidiarnosti. Po definiciji njemačkog najvišeg suda, Saveznog ustavnog suda, subsidiarnost znači „da u prvom redu djeluje manja zajednica, a državna se sredstva uključuju tek kada to postane neizbježno“. Ukoliko pojedinac nije u stanju pomoći sam sebi, tada dakle prvo treba djelovati obitelj, susjedstvo, grupa za samopomoć, slobodna nedržavna dobrotvorna društva, a tek na koncu državne ustanove.

Subsidiarnost je važna centralna tema državnog, a poglavito komunalnog djelovanja, prije svega u odnosu na javnu i privatnu skrb. Nositelji privatne institucionalizirane dobrotvornosti traže za svoj rad uvjetnu prednost koja bi bila sankcionirana i zakonskim propisima, tim više što su primorani pionirskim načinom pristupati novonastalim socijalnim nevoljama.

S obzirom na porast socijalnih poteškoća u novije se vrijeme načelo subsidiarnosti posebno naglašava na donjoj razini pojedinačne i obiteljske samopomoći, kao i na razini skupne samopomoći u stvorenim zajedništvima i kroz dobrovoljni rad. To se temelji na pretpostavci da je previše socijalne države dovelo do zakržljavanja „prirodnih resursa“ obiteljske i susjedske samopomoći.

DOMOVINA • HEIMAT

WEST-SLAWONIEN

Alle katholischen Kirchen zerstört

Wenn man in das Gebiet von Okučani kommt, bemerkt man den grundlegenden Unterschied zwischen Dörfern, in denen Kroaten gelebt haben und denen, in denen Serben gelebt haben. Die kroatischen Dörfer sind – außer denen an der Sava, Donji i Gornji Varoš und Uskok, wo sich Serben angesiedelt haben – dem Boden gleichgemacht, und Dörfer, in denen Serben gelebt haben, sind unversehrt. So ist es auch mit den Kirchen. Katholische Kirchen sind zerstört, und von einigen gibt es sogar keine Spur mehr.

Am Platz, wo sich die Kirche sv. Duh in Gornji Bogičevci befand, ist heute nur noch Wiesenland. Daß dort einmal eine Kirche

stand, davon zeugen nur noch einige Betonpfeiler, durch die sie umzäunt war. Die ehemalige jugoslawische Volksarmee und die heimischen Tschetniks haben die Kirche mit Kanonen zerstört, und von den Rückständen der Baumaterialien haben sie einen Weg gestreut, damit Panzer vorbeifahren können.

Die Kirche hl. Vid in Okučani hat das gleiche Schicksal erlebt. Serbische selbsternannte Mächte in Okučani haben sie zerstört und an ihrer Stelle einen Marktplatz errichtet.

Schwere Zerstörungen hat die Kapelle Johannes der Täufer in Dragalić und die Kirche sv. Mihajl in Stara Gradiška erlitten. Das Ziel des serbischen Vandalismus

war im August 1991 die neu ausgebaute und spätbarocke Kapelle in Novi Varoš und die Kapelle in Gornji Varoš. Serben haben durch Artillerie rücksichtslos auch die Kirchen in Gorica, Mačkovac, Dolina, Savski Bok, Cernik, Cerenička Šagovina und Nova Gradiška zerstört.

„Zunächst werden wir die orthodoxe Kirche in Okučani beschützen. Außer einigen von Detonationen zerschlagenen Scheiben ist sie ohne Beschädigung. Ihr Innenraum ist unangetastet. Leider gibt es keine Spur mehr von der katholischen Kirche. Eine von den prioritären Aufgaben in Okučani ist der Aufbau der katholischen Kirche“, sagt Dr. Antun Pitlović, župan von Slavonski Brod. ■

Erklärung des Vorsitzenden der Deutschen Bischofskonferenz, Bischof Dr. Karl Lehmann, zur Situation in Nord-Bosnien:

„In diesen Tagen haben wir des fünfzigsten Jahrestages des Zusammenbruchs der nationalsozialistischen Gewaltherrschaft gedacht. Unser Gedenken wird hohl und beliebig, wenn wir nicht den Untaten entgegentreten, die heute von neuem in Europa aus Machtgier und Menschenverachtung begangen werden.“

Mit großer Besorgnis haben die deutschen Bischöfe Berichte über den fortgesetzten und sich noch verschärfenden Terror gegen die nichtserbische Bevölkerung in der Region Banja Luka im Norden Bosniens aufgenommen. Er richtet sich zur Zeit besonders gegen die dort lebenden Katholiken und ihre Einrichtungen. Seit dem 4. Mai werden offenbar planmäßig Kirchen und Klöster in diesem serbisch kontrollierten Gebiet Bosniens vernichtet. Die Franziskanerkirche in Banja

Luka wurde am 5. Mai unter weitgehender Duldung der örtlichen Polizeibehörden gesprengt, das Kloster brannte aus. Ein Ordensmann fand in diesem Zusammenhang den Tod. Weitere Kirchen gingen in Flammen auf, Ordensschwestern wurden aus ihrem Kloster vertrieben.

Dabei handelt es sich nicht nur um Racheakte wegen des Vorstoßes der kroatischen Truppen in Westslawonien. Vielmehr tobt in diesem Teil Bosniens nunmehr schon seit drei Jahren ein von der Weltöffentlichkeit ignoriert Kampf gegen die nichtserbische Bevölkerung, in erster Linie gegen Muslime und Kroaten. Sie sollen mit allen Mitteln, durch Morde, Mißhandlungen und Zwangsarbeit, durch Beraubung und Verschleppung aus ihrer angestammten Heimat vertrieben werden. Der Bischof von Banja Luka, Franjo Komarica, hat immer wieder die Aufmerksamkeit der Weltöffentlichkeit auf diese Vorgänge zu lenken versucht. Erst vor kurzem hat der UNO-Menschenrechtsbeauftragte,

Tadeusz Mazowiecki, die systematischen Gewalttaten angeprangert. Die katholische Kirche hat in diesem Gebiet ihre Gläubigen trotz ihrer ausweglosen Situation stets zur Gewaltlosigkeit angehalten. Sie hat die Rechte aller Verfolgten ohne Ansehen von Nation und Religion eingefordert. Die neuerlichen Anschläge gegen ihre Einrichtungen zielen darauf ab, ihre Stimme zum Schweigen zu bringen und den unerwünschten Minderheiten ihren letzten Halt zu nehmen. Mit der Zerstörung ihrer Gotteshäuser sollen die Menschen in ihrer religiösen und kulturellen Identität gebrochen werden.

Wir fordern die verantwortlichen Politiker auf, den von Krieg und Terror am meisten heimgesuchten Menschen in den Kriegsgebieten des Balkans Solidarität und wirksame Hilfe zu erweisen. Dabei halten wir vor allem die Entsendung einer internationalen Untersuchungskommission in das Gebiet von Banja Luka für erforderlich.“

(Bonn, 9.5.1995)

Verschärfter Terror gegen Nicht-Serben in Bosnien

Bischof Lehmann fordert internationale Untersuchungskommission

VJEROM KROZ ŽIVOT • GLAUBE UND LEBEN

VELIČANSTVENA DJELA
BOŽJA

Piše: Vlatko Marić

Duhovi

Stanovnici Jeruzalema iznenađeno slušaju kako Isusovi učenici govore različitim jezicima. Pisac Djela apostolskih donosi popis gotovo svih poznatih pokrajina tadašnjega svijeta. Na tim jezicima, ljudi prisutni u Jeruzalemu čuli su kako oni koje nazivaju Isusovim sljedbenicima, govore o uskrsnulom Isusu kao Mesiji. Iznenađenje je tim veće što su ti njegovi učenici jednostavni ljudi, ribari koji nisu imali prilike učiti, odnosno živjeti u svim tim pokrajinama svijeta, poput tolikih pobožnih Židova što su se skupili u Jeruzalemu i slušaju priproste ribare kako navještaju: Isus je Mesija. Jasno je da ih je to zbunilo. Vjerojatno su nešto načuli o događajima u vrijeme Pashe, a to što vide, jest nešto neobično, nešto što izaziva zanimanje. To što se dogodilo u Jeruzalemu, bilo je zanimljivo za suvremenike, te su tražili odgovore, odnosno, tražili su mogućnost da otkriju bit onoga o čemu govore ti ljudi na ulicama Jeruzalema. Htjeli su znati da li to što govore dolazi od „slatkoga vina“ ili taj njihov govor ima drugi izvor. To htijenje, ta želja o spoznaji istine nije se javila samo kod suvremenika događanja, nego je ona prisutna kod nas, ljudi dvadesetog stoljeća. Svatko od nas želi se uvjeriti u istinitost ovoga događanja i shvatiti bit poruke za nas. Stoga se i mi pitamo što ovaj događaj nosi u sebi, te kakvo značenje ima za mene. Kako razumjeti, kakvo je njegovo značenje prvenstveno za mene, ali i za svijet.

Biblijski tekstovi svjedoče nam da ovaj događaj u Jeruzalemu nije smo jedan slučajni događaj, nego se nalazi u kontekstu događanja što su ih doživjeli ljudi koji su se družili s Isusom, te stanovnici Jeruzalema. Potrebno je ukratko ukazati na glavne naglaske vidljive u tim događanjima. Istina je da smo ih pratili kroz liturgijsko događanje ovih zadnjih nedjelja, te nam još odjekuju u ušima riječi biblijskih čitanja.

U prvim uskrsnim čitanjima čuli smo poruku upućenu ženama što su došle pomazati Isusovo tijelo: „Što tražite Živoga među mrtvima? Nije ovdje, nego uskrsnu! Sjetite se kako vam je govorio dok je još bio u Galileji“ (Lk 24,5-6). Kako su Isusovi učenici reagirali na ove događaje? Biblijska čitanja slikovito prikazuju ono što se događa nakon uskrsnuća. Tako susrećemo Isusove učenike u različitim situacijama: nalazimo ih zbunjene (učenici na putu u Emaus), i sami ne vjeruju u priču da je Isus uskrsnuo, pa traže (poput Tome) dokaze, vlastiti susret s uskrslim Isusom. Zatim ih susrećemo kako s usklikom iznenađenja ispovijedaju vjeru u Uskrslog (Toma i Šimun-Petar).

Riječi upućene ženama napravile su revoluciju u poimanju života, smrti i svijeta, u prvom redu kod Isusovih učenika, njihovih suvremenika, a potom uopće u religioznoj misli u svijetu. San o vječnom životu nije više utopija: Onaj koji je bio ubijen, otpisan i od najbližih prijatelja, živ je. Nisu to samo prazne riječi: prijatelji susreću Isusa, dijele s njim trenutke posebnog iskustva. Sada im postaje jasnije ono što im je govorio tijekom tri godine druženja. Ipak još sve ne mogu shvatiti. I njegovo samo pojavljivanje nije im još potpuno jasno. Istina je, da su se uvjerili da on nije nekakva sablast, nego onaj isti Isus s kojim su se družili. Istovremeno, sada je on ipak drugačiji: Isusov dolazak k njima ne ometaju ni židovi ni zaključana vrata. Uskrsli Isus je isti onaj što ih naučavao tijekom proteklih godina, ali je istovremeno drugačiji. Opažaju i jednu novu kvalitetu u njegovoj prisutnosti: sada njegove riječi nisu više onako apstraktne, tajnovite: nekako su postale konkretnije. I samo njegovo pojavljivanje to potvrđuje. Sada u učitelju Isusu vide učitelja života, ali i gospodara života, budućnosti, te prostora i vremena. Uskrsli Isus ne

A u Jeruzalemu su boravili Židovi, ljudi pobožni iz svakog naroda pod nebom. Pa kad nasta ona huka, strča se mnoštvo i smete jer ih je svatko čuo govoriti svojim jezikom. Svi su bili izvan sebe i divili se govoreći: „Gle! Nisu li svi ovi što govore Galilejci? Pa kako to da ih svatko od nas čuje na svojem materinskom jeziku? Parti, Medani, Elamljani, žitelji Mezopotamije, Judeje i Kapadocije, Ponta i Azije, Frigije i Pamfilije, Egipta i krajeva libijskih oko Cirene, pridošlice Rimljani, Židovi i sljedbenici, Krećani i Arapi – svi ih mi čujemo gdje našim jezicima razglašuju veličanstvena djela Božja“. (Dj 2,5-11)

zadovoljava se samo da im to pokaže, nego hoće da i oni postanu sudionici događanja. Sprema ih za to. Isus ih uči i upućuje u tajne svoga poslanja: otkriva im kako ide k Ocu, ali isto tako da ih neće ostaviti same. Tamo kamo on ide, i oni trebaju doći. K tomu, oni, njegovi učenici imaju nastaviti njegovu misiju. Zato im daje Duha. Do sada su učenici bili promatrači, svjedoci onoga što je Isus činio, ali od trenutka, kada primaju Duha, postaju akteri, postaju aktualizatori stvarnosti uskrsnog jutra i misije što ju je povjerio Isus nakon uskrsnuća.

Događaj u Jeruzalemu pokazuje Isusove učenike u zajedničkom nastupu. Njihov nastup jest posljedica dolaska Očevog, ali i Isusovog, „Obećanja-Duha“. Duh je onaj koji animira zajednicu Isusovih učenika, te je promovira u svjedoka Isusova uskrsnuća. To je prva javna promocija Crkve što je utemelji Isus. Tom njenom javnom duhovskom promocijom započela je njena misija u svijetu. Činjenica da Židovi skupljeni iz svih krajeva svijeta u Jeruzalemu, čuju navještanje Radosne vijesti da je Isus Mesija, započinje Isusovo djelovanje u narodima. Radosna vijest upućena je svakom čovjeku, svakom narodu. To jasno određuje da Isusovi učenici, Crkva, moraju biti zabrinuti za svakog čovjeka, za svaki narod. Događaj Duhova u Jeruzalemu, jest događaj koji vodi ljude i narode k razumijevanju, suživotu, jest antitip događaju bibilonske kule, kojeg opisuje Biblija. Ovdje ne postoji konkurentnost između Boga i ljudi, nego zauzetost Boga za svakog čovjeka i za svaki narod. Tu se po prvi put jasno izriče ravnopravnost i vrijednost svakog naroda i svakog jezika i to u gradu koji je bio simbol izabranosti i posebnosti Izraela. Spasenje više nije pitanje izabranosti, ili formalne pripadnosti grupi učenika nego prihvaćanja spasenja kojeg Bog nudi u Isusu Kristu (usp. 1 Pt 3,21-22). Stoga, biti član Kristove obitelji, zajednice, nije uvjetovano pripadnošću jednom određenom narodu, jeziku, ali isto tako nije određeno bogatstvom; ili socijalnim statusom, nego prihvaćanjem Isusa Krista i njegova nauka. Ta duhovska deklaracija izabranosti svakog naroda i svakog jezika, jest nova i izričita potvrda onoga što je bilo izrečeno u Bibliji u izvještaju o stvaranju čovjeka.

Danas, kad se mi kršćani sjećamo ovog događaja, kad razmišljamo o onom što je Bog učinio po Isusu Kristu za čovječanstvo, onda moramo isto tako zapitati se koja je naša uloga u kršćanskoj zajednici. Ako se smatramo članovima Kristove obitelji, te kao takvima i nama su upućene riječi, što ih uputi uskrsli Isus svojim učenicima: „Podite dakle i učinite mojim učenicima sve narode krsteći ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga i učeći ih čuvati sve što sam vam zapovjedio!“ (Mt 28,18-20). To je ozbiljna zapovijed: ona je izričaj Božje i Kristove zauzetosti za čovjeka. Ona je hitna, te se stoga ne smije čekati. Učenici Isusovi moraju se osobno susretati s Uskrslim i ne smiju zaboraviti njegovu prisutnost u njihovu životu i svijetu. Nema pravo čekati i gledati u nebo, jer on nam je povjerio misiju koju trebamo izvršiti, pa stoga moramo znati da su i nama upućene riječi što ih čuše njegovi učenici: „Galilejci, što stojite i gledate u nebo? Ovaj Isus koji je od vas uznesen isto će tako doći kao što ste vidjeli da odlazi na nebo.“ (Dj 1,11). Kršćani, Isusovi učenici, ne smiju gledati ono što se događa oko njih skrštenih ruku, nego moraju djelovati, onako kako im je sam pokazao, i kako to od njih traži. Oni imaju odgovornost za svijet i kao Crkva (zajednica) i kao pojedinci, te stoga trebaju raditi da ljudi i svijet postanu Kristovi, to jest Božji. Ne raditi na tomu značilo bi svrstati se među one koji ne prihvaćaju Krista i njegovu Radosnu vijest. To bi značilo zaboraviti, izdati poruku događaja Duhova.

XXIV. SUSRET HRVATSKE KATOLIČKE MLADEŽI IZ EUROPE

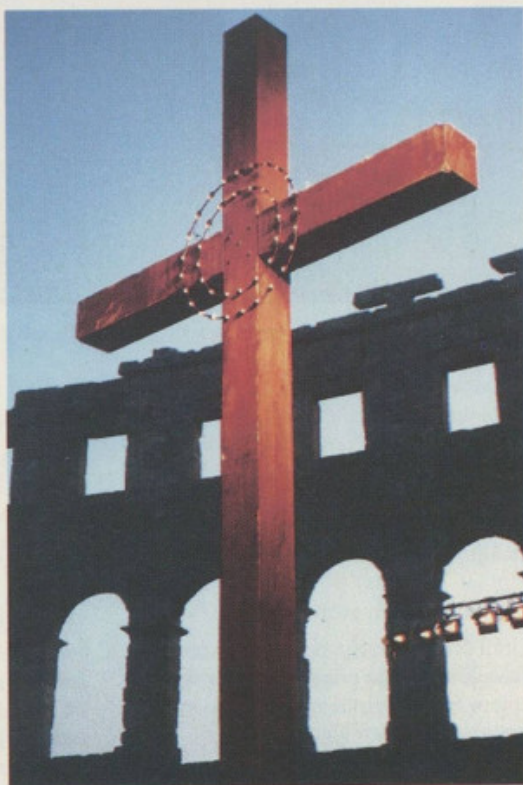
PULA, 25.–28. 5. 1995.

Tekst i snimke: Anto Batinić

S Kristom danas i sutra

- Još ne vjerujem da smo ovako nešto vidjeli u našoj Areni, kazuje uzbuđeno stariji gospodin.
- Ovo je veličanstveno. Bogu hvala da smo ovo doživjeli u Puli, priča mlada žena držeći za ruke dvoje djece.
- Veliki doživljaj. Vrlo lijepo, ističe stariji bračni par.
- Osjećala sam se uzvišeno, reče jedna starica.
- Sjajno! Prvi put sam doživio da u Areni slušam misu, a 20 godina živim u Puli. Ovo mi izgleda kao neki san, kao ostvarenje jednog sna, veli širokobriješki Puljanin.
- Lijepo. Nikad se ovako nešto ovdje nije dogodilo, kazuju dvije pulske djevojčice koje pohađaju Mornaričku crkvu.
- 43 godine živim u Puli, ali ovako nešto nisam doživio. Svidio mi se sav ambijent: puna Arena ljudi, mladež, a napose kardinal Puljić, govori jedan sredovječni građanin.
- Sve mi se sviđelo. Bilo je veličanstveno sve skupa, veli gospođa iz Rabca.
- Bilo je iznenađujuće dobro. Ni sami nismo ovako očekivali. Cijeli događaj me oduševio, kazuje gvardijan franjevačkog samostana u Puli.
- Ne može se ni opisati što nam je sve bilo uskraćeno u proteklih 50 godina. Ovo je neizreciv doživljaj. Nadam se da će ova naša mladež nastaviti ondje gdje smo stali 1939. godine, kaza nam odmah nakon mise kontraadmiral Ante Budimir, zapovjednik pomorskog sektora za Sjeverni Jadran.

Dolazak u Istru. Izlet s 19 brodova u Poreč, Rovinj i plovidba istarskim priobaljem. Zajednička priredba i susret svih mladih iz domovine i inozemstva na Verudeli. Spektakularna misa i koncert u pulskoj Areni pred 7000 ljudi. Ovacije kardinalu Puljiću, domovini, Istri, mladima. Poruka mladih. Doviđenja dogodine.

U Areni, do oltara, postavljen je veliki drveni križ

- Program je bio sjajan. Susreli su se i zbližili mladi iz raznih krajeva domovine i inozemstva, i to u jednom središtu koje je spojilo sve ono što se zove daleko, a ipak naše, razmišlja jedan mladi gospodin.

Super! Sjajno!

A od mladih, bilo iz domovine, bilo iz inozemstva, moglo se čuti samo: Super! Veličanstveno! Izvrsno! Sve najbolje! Odlično! Još nevideno! Oduševljeni smo! U očima mladih radost. U očima starih Puljana – suze. Genuće. U pulskoj Areni dosad su se mogli čuti samo prazni ideološki govori, pucnjava partizanskih filmova i poneka kulturna priredba. Sada se u pulskom amfiteatru skupila hrvatska mladež da slavi Boga, da moli za svoje živote, za hrvatsku domovinu, za nastradale branitelje domovine, da bude zajedno, da bude u svojoj zemlji sa svojim.

Teško je i zapisati sve što se zbilo prije i u vrijeme trajanja Susreta. Svaki sudionik ima svoj doživljaj i svoju priču. Dojmovi su zabilježeni u dubinama srca i duše. Očito je da je kronologija s činjenicama suhoparna, ali ćemo je ipak ukratko prikazati.

Srijeda, 24. 5.

Organizacijske ekipe iz Frankfurta i iz Pule imaju zadnji prošireni sastanak i

Svečani ručak u hotelu Histria: Luciano Delbianco, kardinal Puljić, biskup Bogetić, mons. Stanković ▼

XXIV. SUSRET HRVATSKE KATOLIČKE MLADEŽI IZ EUROPE

Klapa mladih iz Berlina, pod ravnanjem fra Bože Marića, odlično je izvela nekoliko klapskih pjesama

dogovor o svemu u hotelu „Histrina“. Čulo se da kardinal Puljić možda neće moći izići iz Sarajeva. Predsjednik organizacijskog odbora fra Ivan Gavran iz Pule i naddušobrižnik iz Frankfurta fra Bernard Dukić dogovaraju još neke detalje.

Četvrtak, 25. 5.

Ljudi iz organizacije posjećuju Arenu. Tehničko osoblje priprema pozornicu, kojom će dominirati veliki drveni križ. Bog će valjda dati lijepo vrijeme.

U popodnevrim satima stižu i prvi autobusi s mladim hodočasnicima. Prijavljuju se na recepcijama hotela na Punt Verudeli, Zlatnim stijenama i ostalima, smještaju se u sobe, a zatim mnogi odmah trče do plaže. Neki se i kupaju. Predvečer stiže većina autobusa. Smještaj je dobar. Kupuju se karte za sutrašnji izlet. Večera, a potom zabava do ranih sati u diskacima i po sobama.

Rovinj i Poreč – hrvatski biseri

Petak, 26. 5.

Autobusi s mladima stižu na Carinski gat u Puli. Ukcavanje u brodove ide nešto sporije od predviđenoga. Radi se o mnoštvu ljudi, preko 2000. Svi su se smjestili u 19 brodova i zaplovili plavim Jadranom. To je cijeli konvoj. Gliser hrvatske obalne straže s policijom pretječe svaki brod i svira na pozdrav. Mladi mašu, sunčaju se, pjevaju, razgledaju. Tu je Fažana, Vrsar, tu su glasoviti Brijuni, nekoliko otočića, galebovi, jahte, kočarice, jedriličari... – Ali, zašto ne idemo na Brijune? – pitaju mnogi. Nemoguće, ima nas previše, glasi odgovor. Nu, Brijuni su tu i dobro se vide. Rajski otoci na hrvatskom Jadranu. Mirno more. Sunčano i toplo.

Jedna skupina brodova ide ravno za Poreč, a druga u Rovinj, a potom susret na moru i promjena: „porečka“ skupina ide u Rovinj, a „rovinjska“ u Poreč. Rovinj plijen ljepotom. Vruće je. Mladi su zakrčili

uske uličice. Cilj je crkva sv. Eufemije na brežuljku. Ona dominira cijelim gradom i širom okolicom. O sv. Eufemiji, crkvi, župi, gradu i koječemu drugom mlade upoznaje župnik Milovan. Kako koja skupina napuni crkvu, on ponovno govori. Mladi su se dakako najprije pomolili i zapjevali. Osvježili su se, razgledali grad i krenuli dalje.

U Poreču, u Eufrazijevoj bazilici iz 6. stoljeća, pozdravlja ih biskup Antun Bogetić. Kakva li je to crkva, a tek zlatni mozaik u apsidi. Svi su zadivljeni. Povratak u Pulu kasno uvečer, večera, pa zabava u „Piramidi“, u „VI P-u“ i drugim diskacima. Pleš i pjesma do jutra. Neki se kupaju u moru već u 6 ujutro. Do podne je slobodno.

Vrijedi zabilježiti i okrugli stol s temom Katolička crkva i iseljena Hrvatska, koji je te večeri održan na Pedagoškom fakultetu u Puli. Sudjelovali su biskup Bogetić, mons. V. Stanković, fra B. Dukić i dr. Ivan Čizmić.

Tresla se Verudela

Subota, 27. 5.

Gradonačelnik Pule Igor Štoković primio je u 9,30 izaslanstvo organizacijskog odbora i mladih u pulskoj gradskoj vijećnici. Dio izaslanstva otišao je na pulsku zračnu luku i s gradonačelnikom dočekao kardinala Vinka Puljića, koji je s tajnikom vlč. Ivom Tomaševićem helikopterom stigao iz Zagreba. Doček kardinalu Puljiću priređen je i ispred hotela „Histrina“, gdje su ga pozdravili mladi u istarskim narod-

▲ Fra Ivan Gavran, predsjednik organizacijskog odbora za domovinu

◀ Mladi iz Beča na Verudeli

PRILOG ZA RAJNSKO-MAJNSKO PODRUČJE

Ljudi, obavijesti i događaji

Dragi čitatelji! Od ovog broja krećemo s pokusnim izdanjem priloga za Rajnsko-Majnsko područje, odnosno za misije koje gravitiraju Frankfurtu. Time želimo poboljšati informiranost hrvatskih katolika i svih drugih ljudi o svim relevantnim servisnim informacijama. Napominjemo da se radi samo o pokusnom izdanju, a njegova sudbina će odlučiti i o možebitnom izlaženju ovakvoga priloga i za druga područja s hrvatskim katoličkim misijama u Njemačkoj.

HRVATSKA KATOLIČKA MISIJA

Treibgasse 26

63739 ASCHAFFENBURG

Ured: II kat, soba 205

Tel.: 06021/392403

Fax: 06021/60521

Svećenik: vlč. Ivan Levak

Radno vrijeme ureda:

Radnim danom: u svako doba i svakog dana uz prethodni poziv i dogovor na telefon 06021/60744

RASPORED BOGOSLUŽJA:

Nedjeljom:

Aschaffenburg: Schloßkapelle, u 11 sati

Ispovijed: prije sv. mise od 10,30 do 11 sati

Na svetkovine i blagdane:

Aschaffenburg: Schloßkapelle, u 11 sati
Kleinkahl: 18.6.95. u 18,30 sati, župna crkva

Lohr/Main: 25.6.95. Kapuziner Kirche u 18 sati

Radnim danom:

Gailbach: St. Mathäus Kirche: ponedjeljak: 8 sati; utorak: 18,30 sati; srijeda: 8 sati; četvrtak: 18,30 sati; petak: 8,15 sati; subota: 18,30 sati

Vjeronaučna pouka:

Subota: od 10 sati u vjeronaučnoj dvorani u Martinushaus

Hodočašća: Vallendar-Schönstatt – 5.6.1995

Krštenja: 25.6.95. pod misom u 11 sati u Schloßkapelle krštenje četvero odraslih osoba.

HRVATSKA KATOLIČKA MISIJA

Feldbergstr. 32

64293 DARMSTADT

Tel.: 06151/896266

Svećenik: fra Nedjeljko Bekan

Pastoralne suradnice: s. Damjana Damjanović i s. Vitalija Križan

Radno vrijeme ureda:

Radnim danom: 9–12 i 15–18

Srijedom: zatvoreno.

RASPORED BOGOSLUŽJA:

Nedjeljom:

Darmstadt: misa u St. Fidelis Kirche, Feldbergstr. 27, u 12,30 sati (od 2.7. do 3.9. u 11,30 sati)

Bensheim: misa u Franziskanerkloster Kirche, Marktplatz 10, u 10 sati (od 2.7. do 3.9. u 9,30 sati)

Ispovijed: Svake nedjelje i u Darmstadtu i u Bensheimu pola sata prije mise

Na svetkovine i blagdane:

Tijelovo: St. Ludwig Kirche – zajedno s Nijemcima u 9 sati

Radnim danom:

Darmstadt: u misijskoj kapeli, Feldbergstr. 32 u 18 sati, osim srijede.

Worms: misa prve i treće subote u mjesecu u 17 sati – Dom St. Peter, Lutherring 9..

Groß-Zimmern: misa svake druge i četvrte subote u 16,30 sati – St. Bartholomäus Kirche, Kettelerstr. 2

Trodnevnica prigodom 800. godišnjice rođenja sv. Ante: (Predvodi dr. Toni Vučković): Darmstadt, St. Fidelis Kirche: 9.6.95. u 19,30; 10.6.95. u 20 sati, nedjelja 11.6.95 u 12,30 sati; 12.6.95 u 19,30 i 13.6.95 u 19,30

Vjeronaučna pouka:

a) prvopričesnici: Darmstadt: subotom u 11 sati

b) krizmanici: Darmstadt: petkom u 16 sati, subotom u 11 sati
Bensheim 14,30–15,30

c) mladi: Darmstadt: petkom u 16 sati; subotom u 11 sati

d) priprava za brak: Darmstadt, petkom u 19 sati

Hodočašća: Vallendar-Schönstatt – 5.6.1995.

Krizma: svake druge godine

Susret mladih: Darmstadt, petkom u 16 sati, u prostorijama misije, Feldbergstr.32

Krštenja: 14 osoba

Probe: Darmstadt, Feldbergstr. 32

a) folklor: utorakom u 19,30 sati i subotom u 14 sati i 16 sati

b) pjevanje: subotom u 12 sati

HRVATSKA KATOLIČKA MISIJA

Niedenu 27

60325 FRANKFURT/M.

Tel.: 069/723125; Fax: 069/723363

Svećenici: fra Leo Delaš, fra Ante Grčić, fra Željko Čurković, fra Jure Zebić

Pastoralne suradnice: s. Rozarija Župić, s. Davorina Jurić, s. Pavlimira Šimunović, s. Zrinka Čotić

Tajnica: Zrinka Kovačević

Radno vrijeme misijskog ureda:

Radnim danom: 9 do 18 sati

Subotom: 9 do 12 sati

Srijedom: zatvoreno.

RASPORED BOGOSLUŽJA:

Nedjeljom:

Frankfurt:

– St. Gallus Kirche, subotom u 19 sati – predvečernja

– St. Albert Kirche u 8,45 sati

– St. Aposteln Kirche (Sachsenhausen) u 11,30 sati

– Dom (katedrala) u 12 sati

– Deutschordenkirche (misa za mlade) u 12 sati

PRILOG ZA RAJNSKO-MAJNSKO PODRUČJE

Bad Homburg: kapela sestara u Weinbergstr. u 10,15 sati

Höchst: St. Johannes Kirche u 16 sati

Bad Soden: St. Katharinen Kirche u 16 sati

Hofheim /Ts.: St. Peter und Paul Kirche u 16 sati

Radnim danom:

Frankfurt:

– Kapela, Niedenau 27, od ponedjeljka do četvrtka u 19 sati (osim srijede)

– St. Antonius Kirche: petkom u 19,30 sati

Vjeronaučna pouka: Elsa-Brandström-Schule, Lindenstr. 2

a) *prvopričesnici*: petkom 15–17 sati; subotom 10–12 sati i 15–17 sati

b) *krizmanici*: ponedjeljkom od 18–19 sati; subotom 10–12 i 15–17 sati

c) *mladi*: Niedenau 27, petkom u 19 sati

d) *priprava za brak*: prema dogovoru (4 puta godišnje tečaj za zaručnike)

Hodočašća: Vallendar-Schönstatt – 5.6.1995

– Padovu: 11–18. lipnja (posjet Loretu, Veneciji, Asizu, Firenci)

Krismo: 24. 6. u katedrali

Krštenja: subotom u crkvi sv. Ante u 12,15 sati

Vjenčanja: subotom od 13–17 sati u crkvi sv. Ante ili kapeli

Stalne akcije misije: Svake prve nedjelje u mjesecu skuplja se pred crkvama u fond za ranjene branitelje „Dobro je činiti dobro“.

Probe:

a) *folklor*: Djeca: Lindenstr. 2, subotom u 13,30 do 15 sti. Odrasli: St. Ignatius Saal, petkom u 20 sati;

b) *pjevanje*: Niedenau 27, petkom u 20 sati.

HRVATSKA KATOLIČKA MISIJA
Asterweg 10

35390 GIESSEN

Tel. i fax: 0641/38060

Svećenik: fra Milan Lapić

Pastoralni suradnik: Mato Valjan, dakon

Tajnica: Žana Halupa

Radno vrijeme misijskog ureda:

Radnim danom: od 9–12 sati i 15–18 sati (osim petkom popodne)

Subotom i nedjeljom prema dogovoru.

RASPORED BOGOSLUŽJA:

Nedjeljom i na svetkovine i blagdane:

Gießen: St. Bonifatius Kirche, u 14 sati

Bad Vilbel: St. Nikolaus Kirche u 11,15 sati

Radnim danom:

Bad Nauheim: St. Bonifatius Kirche, prve i treće subote u 18,15. sati

Nidda: Liebfrauen Kirche, druge i četvrte subote u 18 sati

Alsfeld: Christ-König Kirche, prve subote u mjesecu u 16 sati

Krunica: Svakog utorka u 19 sati u misijskom centru, Asterweg 10, Gießen

Vjeronaučna pouka:

a) *prvopričesnici*: Gießen, petkom u 14 sati

b) *krizmanici*: Gießen, petkom 15 sati

c) *mladi*: Gießen: petkom u 18 sati

Bad Vilbel: četvrtkom u 16 sati i nedjeljom u 10,15 sati; Nidda: ponedjeljkom u 16 sati; Bad Nauheim: utorkom u 16 sati i prije mise subotom

Vjenčanja: Mijo Cvijetković i Renate Knöbl, 24.6.1995. u St. Bonifatius Kirche

Probe pjevanja: petkom u 20 sati

HRVATSKA KATOLIČKA MISIJA
Otto-Wels-Str. 7

63452 HANAU

Tel.: 06181/14774; Fax od Caritasa: 06181/360923

Svećenik: o. Marijan Kovač OFM Conv.
Pastoralni suradnik: Željko Janjić

Radno vrijeme misijskog ureda:

Radnim danom: 9–12 i 16–18 sati (osim srijede poslijepodne)

Subotom: 9–12 sati. U Marburgu svake druge subote od 16–18 sati

Nedjeljom: u Fuldi od 8,30–10,30 sati

Zatvoreno: ponedjeljkom i cijeli mjesec kolovoz zbog dopusta.

RASPORED BOGOSLUŽJA:

Nedjeljom:

Hanau: Maria-Namen Kirche u 12,30 sati

Fulda: Priesterseminarkapelle u 9 sati

Radnim danom:

Svaki dan u misijskom centru u 8 ili 19 sati

Ponedjeljkom, utorkom i srijedom, kod časnih sestara u St. Elisabethenhaus u 9 sati

Subotom: Marburg, St. Peter und Paul Kirche, Vorabendmesse u 16,45 sati.

Ispovjed: prema želji i potrebi u svako doba

Vjeronaučna pouka:

a) *prvopričesnici*: HANAU: subotom 10–11 sati ili 16–17 sati.

b) *krizmanici*: subotom 11–12 sati ili 17–18 sati

c) *mladi*: sastanci svakog prvog petka od 19–21 sati

d) *priprava za brak*: prema dogovoru

Hodočašća: Vallendar-Schönstatt – 5.6.1995

Krismo: 24.6.95 u Frankfurtu (katedrala)

Posebne proslave:

Tjelovska procesija i misa zajedno s Nijemcima 15.6.95.; procesija svijeća s Nijemcima u Großauheimu 22.6.95.

Obljetnica misije: 25. obljetnica u Hanau 1998.

Krštenja: Ove godine do sada kršteno 16 osoba

Vjenčanja: dosad vjenčano 7 parova

Stalne i povremene akcije misije: Samo za ovu godinu predviđamo 20 tegljača humanitarne pomoći za Caritas u domovini

Probe:

a) *folklor*: „Hrvatski dom“, tu su i probe raznih kulturnih i sportskih sekcija

b) *pjevanje*: probe se održavaju uz veće blagdane i prigodna slavlja i priredbe

HRVATSKA KATOLIČKA MISIJA
Roonstraße 18

56011 KOBLENZ

Tel.: 0261/14506, fax: 0261/14536

Svećenik: vlč. Alojzije Petrović

Pastoralna suradnica: Dragica Žimbek

Radno vrijeme ureda:

Utorkom i srijedom od 10–13 sati; petkom i subotom od 15–19 sati

RASPORED BOGOSLUŽJA:

Nedjeljom:

Koblenz: St. Franziskus Kirche, 11,15 sati

Neuwied: St. Elisabeth-Krankenhauskapelle, prve nedjelje u 15 sati

Rheinbrohl: Orts-Pfarrkirche, druge nedjelje u 15 sati

Willroth: Ortskirche, treće nedjelje u 15 sati

Windesheim: Pfarrkirche St. Marien, posljednje nedjelje u 15 sati

Radnim danom:

Hauskapelle Eltzerhof Altenheim u 9,15 sati

Vjeronaučna pouka:

- a) *prvopričesnici*: Župni centar: petkom i subotom u 15 sati
 b) *krizmanici*: St. Franziskus-Goldgrube: nedjeljom u 10 sati
 c) *priprava za brak*: prema dogovoru

Hodočašća: Vallendar-Schönstatt – 5.6.1995.

Posebne proslave: 3.9.1995. Njemačko-hrvatsko slavlje u suradnji s Njemačko-hrvatskim društvom u Freizeit und Sportanlage Koblenz / Göls-Bisholder
Obljetnica misije: 23.-24.9.95. 25. *obljetnica misije* s kardinalom F. Kuharićem i ansamblom „Pro musica sacra“ iz Zagreba.

Druge proslave: 23.9.95. *Benefizkonzert* zagrebačkog ansambla „Pro musica sacra“ u Koblenzu, Herz-Jesu Kirche u 18 sati.

Susret mladih i župljana: Svake nedjelje uz piće i šalicu kave poslije mise u dvorani ispod crkve

Važne obavijesti:

- Stammtisch-društvena večer Hrvatsko-njemačkog društva održava se svakog prvog petka u mjesnom župnom centru od 19,30 sati
- Župno vijeće ima sastanak svake prve subote u mjesecu u župnom centru u 19,30 sati

Stalne ili povremene akcije:

Patenschaftsaktion-kumstvo za ratnu siročad i siromašne obitelji u suradnji s „Bedemom ljubavi“ iz Varaždina i „HAŽ“ Dubrovnik

Probe pjevanja: župni centar: petkom u 20 sati

HRVATSKA KATOLIČKA MISIJA
 Emmeranstr. 15

55116 MAINZ

Tel.: 06131/229454

Svećenik: fra Petar Vučemilo

Pastoralna suradnica: s. Dragica Ljubos

Radno vrijeme ureda:

Radnim danom: 9–12 sati i 16–19 sati
 Subotom: 9–12 sati
 Srijedom: zatvoreno

RASPORED BOGOSLUŽJA:**Nedjeljom:**

Ingelheim: St. Paulus Kirche u 9,45 sati
 Mainz: St. Bonifaz Kirche u 12 sati

Radnim danom:

Mainz: Četvrtkom: St. Emmeran Kirche u 15,30 sati i petkom u 19 sati

Vjeronaučna pouka:

- a) *prvopričesnici*: centar u Mainzu, subotom u 15 sati
 b) *mladi*: centar u Mainzu, četvrtkom u 19 sati

Probe:

- a) *folklor*: četvrtkom u 19 sati
 b) *pjevanje*: ponedjeljkom u 19 sati

HRVATSKA KATOLIČKA MISIJA

Marienstraße 38

63069 OFFENBACH

Tel. i fax: 069/845749

Svećenici: fra Josip Klarić, fra Stanko Mandac

Pastoralna suradnica: s. Damira Gelo

Radno vrijeme misijskog ureda:

Radnim danom: 9–12 sati i 16–19 sati
 Srijedom i subotom: zatvoreno

RASPORED BOGOSLUŽJA:**Nedjeljom:**

Offenbach: St. Josef Kirche, u 13 sati, svake nedjelje i blagdana
 Spredlingen: St. Laurentius Kirche, u 11,30 sati
 J gesheim: St. Nikolaus Kirche, u 18 sati svake druge nedjelje
 Seligenstadt: Mariä-Verkündigung, u 9,30 sati svake druge nedjelje

Na svetkovine i blagdane:

Offenbach i Spredlingen kao nedjeljom
 Seligenstadt: 4.6.95. i 18.6.95.
 Jügesheim: 11.6.95. i 25.6.95.
Krunica: U Offenbachu, nedjeljom prije mise u svibnju i listopadu

Radnim danom:

U prostorijama misije u 19 sati

Hodočašća: Sv. Zemlja: od 20. do 27.5.1995.

Vallendar-Schönstatt – 5.6.1995

Kriza: 1996. (datum neodređen)

Susret mladih: petkom u 20 sati u Offenbachu

Vjenčanja:

- Stjepan Matanović i Kata Debak, 3. 6. u 15 sati u Spredlingenu;
- Zdenko Knez i Valentina Horvat, 10. 6. u 15 sati u Offenbachu;
- Niko Zadro i Marija Bradarić, 10. 6. u 17 sati u Jügesheimu.

Stalne i povremene akcije zajednice:

Od 14.5.1995. akcija prikupljanja novčanih priloga za „Domus nova“, franjevački ured za obnovu u Hrvatskoj i BiH

Probe:

- a) *folklor*: subotom od 15–16, 17–19, centar u Offenbachu
 b) *pjevanje*: subotom od 16–17 sati, centar u Offenbachu
 c) *tamburice*: petkom od 18–20 sati, centar u Offenbachu

HRVATSKA KATOLIČKA MISIJA

Im Kleinen Ramsee 21

65428 RÜSSELSHEIM

Tel.: 06142/12270

Svećenik: fra Tihomir Grgat

Pastoralna suradnica: s. Mirjam Kolar

Radno vrijeme ureda:

Radnim danom: 9–12 i 17–19 sati
 Subotom: 10–12 sati

RASPORED BOGOSLUŽJA:**Nedjeljom:**

Rüsselsheim-Haßloch: Dreifaltigkeit Kirche u 10,30 sati
 Kelsterbach: St. Markus Kirche u 16 sati; a 3. nedjelje u 17,30 sati

Na svetkovine i blagdane:

U Centru: na sv. Antu i Veliku Gospu u 18 sati
 Maria Einsiedel: 2. nedjelja u rujnu u 12 sati

Vjeronaučna pouka:

- a) *prvopričesnici*: subotom 10–12 sati
 b) *krizmanici*: subotom 10–12 sati
 c) *mladi*: četvrtkom u 18 sati
 d) *priprava za brak*: prema dogovoru

Hodočašća: Vallendar-Schönstatt – 5.6.1995; Maria-Einsiedel – 10.9. (U 12 sati procesija i sv. misa, blagoslov vozi-la, roštiljanje na igralištu)

Krštenja: 12 osoba

Vjenčanja: 3 para

Stalna akcija: Od početka rata pomoć KSK Groß-Gerau 2009900

Probe:

- a) *folklor*: Centar: petkom, djeca u 18 sati; mladi u 19 sati; odrasli u 20 sati
 b) *pjevanje*: Centar: utorkom u 18 sati

PRILOG ZA RAJNSKO-MAJNSKO PODRUČJE

HRVATSKA KATOLIČKA MISIJA

Bahnhofstraße 38
66111 SAARBRÜCKEN
 Tel.: 0681/371312

Svećenik: vlč. Mate Šola;
 tel.: 0681/73317

Radno vrijeme ureda:

Radnim danom: 9–12 sati i 14,30 do 18,30 sati
 Subotom: 9–12 sati

RASPORED BOGOSLUŽJA:

Nedjeljom:

Saarbrücken: Marien Gymnasium u 10,30 sati
 Trier: St. Josefs-Stift-Haus u 15,30 sati
 Leebach: U izbjegličkom lageru u 18 sati

Na svetkovine i blagdane:

Saarbrücken: Marien Gymnasium u 10,30 sati
 Trier: St. Josefs-Stift-Haus u 15,30 sati
 Lebach: U izbjegličkom lageru u 18 sati

Radnim danom:

Saarbrücken: Hrvatska katolička misija u 10,30 sati

Vjeronaučna pouka:

- a) *prvopričesnici*: Hrvatska katolička misija, subotom u 15 sati
- b) *krizmanici*: Hrvatska katolička misija, subotom u 16,30 sati

Krštenja: 12 osoba

Vjenčanja: 3 para

Hodočašća: Vallendar-Schönstatt – 5.6.1995

HRVATSKA KATOLIČKA MISIJA

Phönixstr. 23
35578 WETZLAR
 Tel. 06441 / 21 12 03

Svećenik: vlč. Mato Aračić
 Tajnica: Eva Leović

Radno vrijeme ureda:

Radnim danom: 8–12 sati

RASPORED BOGOSLUŽJA:

Nedjeljom, na svetkovine i blagdane:

Wetzlar: St. Elisabeth Kirche, u 16. sati;
Ispovijed: prije sv. mise
 Montabaur: Krankenhaus, Zur hl. Familie u 10,30 sati

Radnim danom:

Limburg: s. Palotinerke, svakog 1. četvrtka u mjesecu u 15,30 sati
 Dillenburg: Kripta župne crkve, svake 1. subote u mjesecu u 15,30 sati

Vjeronaučna pouka:

- a) *prvopričesnici*: u župnom uredu misije i u obiteljima
- b) *krizmanici*: u župnom uredu misije i obiteljskim kućama
- c) *priprava za brak*: prema dogovoru

Hodočašća: Vallendar-Schönstatt – 5.6.1995

Prva pričest: 2.7.1995, u 16 sati, St. Elisabeth Kirche, Wetzlar

Krizma: 24.6.1995. u Frankfurtu

Akcija zajednice: akcija prikupljanja pomoći žrtvama rata u BiH (prilozi isključivo u novcu)

Posjet bolesnika i starijih osoba: isposvijed i pričest prema dogovoru, jedanput mjesečno

HRVATSKA KATOLIČKA MISIJA

Waldstr. 95
65187 WIESBADEN
 Tel.: 0611/846440

Svećenik: fra Augustin Vlašić
 Tajnica: Jela Čosić

Radno vrijeme ureda:

Radnim danom: utorak – petak od 9–12 sati, srijedom i petkom od 15–18 sati
 Subotom: prema dogovoru.
 Ponedjeljkom: zatvoreno

RASPORED BOGOSLUŽJA:

Nedjeljom:

Wiesbaden: Frauenlobstr. 5, Dreifaltigkeit Kirche u 11,30 sati (ostalo prema dogovoru).

Vjeronaučna pouka:

- a) *prvopričesnici*: Waldstr. 95, subotom u 15,45
- b) *krizmanici*: Waldstraße 95, petkom u 15,45; 16,30 i 17,15 sati
- c) *mladi*: srijedom u 20 sati ili prema dogovoru
- d) *priprava za brak*: prema dogovoru

Prva pričest: nedjelja, 11.6.1995., 11,30 sati, Dreifaltigkeit Kirche

Probe:

- a) *folklor*: prema dogovoru
- b) *pjevanje*: prema dogovoru

HRVATSKA KATOLIČKA MISIJA

Virchowstr. 20
97072 WÜRZBURG
 Tel.: 0931/883954

Svećenik: o. Paško Mandurić OFM Conv.

Radno vrijeme ureda:

Radnim danom: 9–12, i 16–20 sati
 Subotom: cijeli dan
 Zatvoreno: u dane kad je župnik odsutan (nema pastoralnog suradnika)

RASPORED BOGOSLUŽJA:

Nedjeljom:

Würzburg: Klinikstr. 10, Juliusspital Altenheim, St. Johannes Kirche u 10,30 sati

Schweinfurt: Christkönig Kirche, Albert-Schweitzer-Str. 1, svake druge nedjelje u 16 sati;

Sennfeld: jednom mjesečno prema dogovoru za cijelu godinu u crkvi sv. Elizabete, St. Brunostr. 3, subotom u 15,30 sati. Slobodna subota između 20. i 30. u mjesecu.

Bad Mergentheim: U 16 sati (ljeti u Marien Kirche, a zimi u St. Johannes B.) svakih četrnaest dana

Na svetkovine i blagdane:

Würzburg: kao svake nedjelje
 Schweinfurt: 28.5.; 11.6.; 25.6.; u 16 sati

Bad Mergentheim: 4.6.; 18.6.; u 16 sati
 Sennfeld: 17.6.95; 15.7.; 26.8.; 23.9; 21.10; 18.11. i 16.12.; u 15,30 sati

Radnim danom:

Kućna kapela u 8 sati svaki dan ili prema dogovoru, Virchowstr. 20, Würzburg

Vjeronaučna pouka:

- a) *prvopričesnici*: subotom prije podne
- b) *priprava za brak*: prema dogovoru

Hodočašća: Vallendar-Schönstatt – 5.6.1995

Krizma: po njemačkim župama

Susret mladih: po dogovoru

Krštenja: dosad četiri osobe

Vjenčanja: 2 para

Stalne ili povremene akcije: razne dobrotvorne

Probe pjevanja: ponekad

PULA, 25.–28. 5. 1995.

nim nošnjama. Točno u podne započela je priredba na terasi Verudela kod stare tvrđave. Sunce je naprosto peklo, ali su mladi okupirali terasu i okolna mjesta u hladovini. Dugim pljeskanjem pozdravili su dolazak kardinala Puljića i ostalih crkvenih dostojanstvenika. Program je počeo „Lijepom našom“, koju su izveli polaznici klasične gimnazije i sjemeništa iz Sinja, te pozdravima biskupa Antuna Bogetića, mons. Vladimira Stankovića i fra Bernarda Dukića. KUD „Uljanik“ iz Pule pokazao je bogatstvo istarskoga folklor izvođači „Manjtinadu“, „Balun“, „Polku“, „Mazurku“, „Sette passi“ i druge plesove. KUD „Val“ osnovne škole „Monte Zaro“ izvodi „Neverin“ i „Zora rudi“, a dvije djevojčice briljiraju pjevajući drevne istarske pjesme. Kao da su već velike i odrasle pjevačice. Uslijedio je zatim nastup inozemnih skupina. Svima će u pamćenju ostati sjajno višeglasno pjevanje zbora HKM iz Berlina pod ravnanjem fra Bože Marića. Mladi iz Berlina pjevali su pjesme „Projdem kroz pasike“, „Majko Divo“, „Moj galebe“ i „Dalamatino“ kao da žive usred Trogira ili Šibenika. Skupina iz Düsseldorfa izvela je jedno baranjsko, a iz Aalena jedno podravsko kolo. Folklorna skupina „Croatia“ iz HKM Frankfurt oduševila je sve nazočne izvedbom završnog kola iz Gotovčeve opere „Ero s onog svijeta“. Polaznici klasičnog Kolegija iz Pazina otpjevali su „Krasna zemljo“. Mladima se nakratko obratio i kardinal Puljić, a fra Ivan Gavran je dao uputstva o daljnjem programu, posebice o mjestima za

Priredba na Verudeli izazvala je veliku pozornost mladih

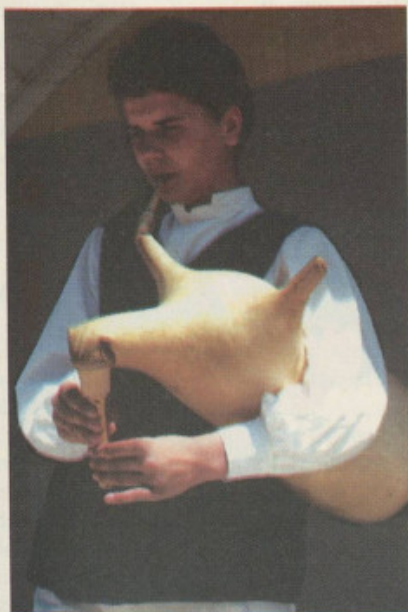
ručak mladih koji su stigli iz Istre i Rijeke. Mladi iz Istre dijelili su u vrijeme priredbe kruštule, vrlo ukusne domaće kolačiće.

Kardinal u helikopteru

Svečani ručak za crkvene, političke i vojne uglednike bio je u taverni hotela „Histria“. Uz već navedene uglednike, na ručku je bio i istarski župan Luciano Delbianco. U programu Susreta bilo je još jedno ugodno iznenađenje. U njemu je nažalost moglo uživati samo dvadesetak osoba. Radi se o jednoipolsatnom letu helikopterom iznad i oko cijele Istre. Tu čast imali su kardinal Puljić, biskup Bogetić, mons. Stanković, nekoliko ljudi iz organizacijskog odbora i predstavnici mladih. Helikopterom Hrvatskoga zrakoplovstva razgledali smo Istru iz zraka. Krasna zemlja, modro more, prelijepi gradići na uzvisinama, obrađena polja, zelenilo i krš – sve je to Istra, okupana suncem. Hrvatska Istra jednostavno blista.

Arena je pjevala i plesala

U međuvremenu su u Areni održane generalne probe za središnji događaj Susreta mladih. Sve je bilo spremno. Mladi su počeli ulaziti već u 18 sati, a drevni amfiteatar bivao je sve puniji i puniji. Točno u 20 sati fanfare i zvona crkve sv. Antuna najavili su svečani događaj. Arena je već bila sasvim puna. Negdje iza zidova drevnoga zdanja izronila je duga procesija s bakljonošama u posebnim bijelim odorama, ministrantima, mladićima i djevojkama u hrvatskim narodnim nošnjama, mnoštvom svećenika, a na začelju biskup Bogetić i kardinal Puljić. Posebnu pozornost u procesiji je izazvao crni križ od dviju gotovo izgorjelih greda, a nosio ga je Ivan Butković, župnik iz Raše. Križ inače potječe iz župe Vidovice u Bosanskoj posavini. Dok je procesija išla prema oltaru svirale su orgulje, a nakon dolaska na oltar berlinski zbor je zapjevao „Svi slavimo Gospodina“ kao ulaznu pjesmu. Uvodni govor

▲ Tako se sviraju diiple

Jedan od devetnaest brodova koji su bili na izletu ▶

XXIV. SUSRET HRVATSKE KATOLIČKE MLADEŽI IZ EUROPE

Svečano liturgijsko ozračje u amfiteatru

održao je animator bogoslužja dr. Josip Grbac. Uslijedili su pozdravi: voditeljice Kornelije Benazić u ime pulske mladeži; biskupa Bogetića, koji je kao domaćin pozdravio mlade, kardinala i svećenike, župana Delbianca (kojega nije bilo u svečanoj loži), gradonačelnika Štokovića, kontraadmirala Antu Budimira, načelnika policijske uprave Istre Milana Pempera i druge. Skupu se zatim obratio i gradonačelnik Igor Štoković, koji je taj dan nazvao danom kada se Arena pomladila, kad se pomladila Pula, koja slavi tri tisućljeća svoga postojanja. Kardinal Vinko Puljić oduševljeno je pozdravio veličanstveni skup hrvatske mladeži iz domovine i inozemstva. „Prenosim vam pozdrave mladih iz Sarajeva i cijele sarajevske biskupije, iz patničke banjolučke biskupije na čelu s biskupom Komaricom, iz cijele metropolije...“ rekao je kardinal na početku, a nakon svake rečenice slijedio je buran pljesak. Tako su mladi odzdravljali svojim vršnjacima i drugim sunarodnjaci-

ma u ratnom paklu Bosne i Hercegovine. Time su se solidarizirali s njima. Time su pokazivali da ove večeri misle na njih.

Istok nas progoni, Zapad nas guta: samo smo na svojoj grudi kod kuće

Kardinal je u propovijedi rekao: „Nemojte biti graditelji prazna srca. Mladost gradite puninom vjere... U vremenu političkih previranja i novcem se kupuje političko mišljenje, bez obzira na to ruši li se moral ili iskorjenjuje mentalitet. Ne dajte se zavarati lažnim učiteljima! Pred nama je jedan Učitelj, koji za sebe veli da je put, istina i život. To je Isus Krist, koji je raspet na križu pokazao koliko voli čovječanstvo a uskrsnućem obdario i našu nadu... Vi, mladi u svijetu, svjedočite vjeru hrvatskih katolika, a vi u domovini, činite to na rodnoj grudi. Istok nas progoni, Zapad nas guta: samo smo na svojoj grudi kod kuće“, istakao je kardinal u propovijedi.

Pletilja iz Kraljeve Sutjeske

Prvo čitanje pročitala je studentica iz Buzeta, drugo mladić iz Berlina, a evanđelje je istarskim napjevom pjevao Vilim Grbac, labinski župnik. Prinos darova bio je nadasve zanimljiv, svečan i simboličan: kruh, vino i ribe donijeli su mladi iz Istre, kantual i pjesmarice mladi iz Frankfurta, pletivo prognanica iz Kraljeve Sutjeske u Bosni. Sutješćanka je bila u tradicionalnoj nošnji svoga kraja i dobila je dug pljesak mnoštva u Areni. Misu su pjevanjem i sviranjem pratili zborovi iz Berlina, iz pazinskog kolegija i grupa „Shalom“ iz Pule. Bogoslužje je bilo bogato i dinamično. Na melodije nekih pjesama nazočni su spontano odgovorili pljeskom i pokretima. Odzvanjala je cijela Arena. Od radosti, od pjesme, od sreće u susretu i zajedništvu s Bogom i jednih s drugima. Pričešćivalo se u cijeloj Areni, a znak za mjesto za pričest bila je baklja. Baklje su i inače bili izvanredan ukras bogoslužja i znak svjetla koje bi mladi trebali pronositi.

Na koncu mise je sažetu Poruku mladih sa Susreta u Puli pročitala Nediljka Pogačić iz Berlina. Uslijedili su završni pozdravi i zahvale mons. Stankovića i fra Bernarda Dukića. Misno slavlje završeno je pjevanjem „Lijepe naše“ i pjesmom „Zdravo Djevo, Kraljice Hrvata“. Potom je održan duhovno-zabavni koncert, na kojem su nastupili Lidija Percan, grupa „Shalom“, grupa „Lilihip“, popularni „Magazin“, Alen Vitasović i Bruno Krajar.

Nedjelja, 28. 5.

Većina sudionika zaputila se još prije podne prema svojim prebivalištima u Njemačkoj i Austriji. Bilo je to dugo putovanje prema sjeveru. U busu se barem moglo spavati, jer za to nije bilo vremena u Puli.

◀ Bakljonoše

▶ Prognanica iz Kraljeve Sutjeske darovala je kardinalu pletivo

IZ NAŠIH MISIJA

OFFENBACH Kršteni Vjekoslav Maks i Antonio

U crkvi sv. Josipa u Offenbachu kršten je 7.5.1995. **Vjekoslav Maks Prskalo**, sin Miljenka i Marije rođene Bakula. Vjekoslav Maks je prvijenac u obitelji Prskalo, a rođen je 7.3.1995. u Frankfurtu. Kumovao mu je Ivan Lasić, a sakrament krštenja podijelio mu je fra Stanko Mandac. Na slici:

Vjekoslav Maks s roditeljima, bakom, kumovima, krstiteljem, stričevima i ostalom rodbinom.

Krštenje Antonia Vujeve

Istoga dana i u istoj crkvi kršten je i **Antonio Vujeva**, sin Zdravka i Jadranke rođene Gazdović. I on je

rođen 7.3.1995. u Seligenstadtu, a kumovao mu je Anđelko Popović. Antonio je također prvijenac u obitelji, a krštenje mu je podijelio fra Stanko Mandac. ■

Vjekoslav Maks u očevu naručju, u krugu rodbine i prijatelja

MAINZ

Doris Dragović za Majčin dan

Hrvatska katolička zajednica Mainza proslavila je Majčin dan 14. svibnja u dvorani Bürgerhaus. Počelo je molitvom i pozdravom fra Petra Vučemila, voditelja zajednice. Istaknuto je da će prihod od prodaje kolača ići za dječji dom u Voćinu.

Prvi je u narodnim nošnjama nastupio zbor Hrvatske kulturne zajednice, koji je odlično otpjevao nekoliko pjesama iz raznih krajeva naše domovine. Potom su

djeca, ponovno većinom odjevena u narodne nošnje, sasvim ispunila pozornicu na kojoj se našao jedinstven zbor od oko stotinu djece. Svako dijete imalo je po tri ruže u ruci.

Djeca su poput nekog velikog zbora uspješno uskladila pokrete s pjevanjem, kao primjerice u pjesmi „Kad si sretan...“, te u recitalu. Bile su to pjesme, pokreti i recitacije u čast njihovih majki, u čast svih majki. Ovim neobičnim velikim dječjim

zborom uspješno je ravnala čamna sestra Dragica Ljubos. Nakon nastupa sva su djeca podijelila ruže svojim i svim drugim majkama.

Svoje folklorne točke izveli su zatim mali i srednji folklor, a veliki folklor nije svoju točku ni mogao izvoditi na pozornici nego usred dvorane.

Na koncu je koncert za sve prisutne održala poznata pjevačica Doris Dragović sa splitskim sastavom „Delfini“.

Doris je i sama majka, pa je bila oduševljena primljena kod publike u dvorani. ■

WAIBLINGEN

Proslava Majčina dana

Hrvatska katolička misija Waiblingen i njezin novi voditelj fra Josip Božić proslavili su 14. svibnja Majčin dan.

Proslavu smo otpočeli sv. misom u župnoj crkvi sv. Antuna u Waiblingenu koja je bila premala da primi sve vjernike toga dana. Misno slavlje predvodio je fra Josip, a uzveličao ga je i crkveni zbor pod ravnanjem pastoralnog suradnika gospodina Ivana Ivankovića. Vrhunac ove mise bilo je krštenje dvoje novokrštenika, a u zadnje četiri nedjelje podijeljeno je osam krštenja. Nakon sv. mise okupili smo se u crkvenim prostorijama da nastavimo ono

što smo otpočeli u crkvi. Na samom ulazu u dvoranu svaka majka je dobila ružu uz znak ljubavi i poštovanja.

Ove godine imali smo čast u našoj sredini pozdraviti ministricu prosvjete i športa gospođu Ljilju Vokić i generalnog konzula RH u Stuttgartu gospođu Zdenku Babić-Petričević. Poslijepodnevni program uzveličali su VIS „Croco“ iz Heilbronna, misijski dječji zbor, Hrvatska dopunska škola, folklorna grupa Nijemaca iz Kilchberga. Voditelj programa bio je pastoralni suradnik Ivan Ivanković.

Franjo Šimić, Fellbach

MANNHEIM

51 krizmanik

U nedjelju, 14.5., u hrvatskoj katoličkoj zajednici je proslavljena podjela sakramenta potvrde 51 potvrđeniku. Svečanu misu predvodio je dubrovački biskup dr. Želimir Puljić, a u koncelecijaciji su bili nadđušobrižnik fra Bernard Dukić i voditelj misije vlč. Vinko Radić. Biskup je pozvao krizmanike i ostale vjernike da žive po nadahnuću Duha Božjega, koji se u sakramentu potvrde izliva na svakog potvrđenika. Brojni krizmanici proslavili su kasnije ovaj događaj u krugu obitelji, kumova i prijatelja. ■

FRANKFURT – SUSRET MLADIH

Otvoreno o sebi, religiji i politici

Na susretu mladih, koji je 13.5. organizirala frankfurtska misija, u Nord-weststadtu se okupilo oko 400 mladih. U talk-show programu sudjelovali teolozi, političari, psihijatri, studenti i učenici, te publika u dvorani. U glazbenom dijelu programa nastupili Dally i grupa Remo, a cjelovečernji koncert održao je Jasmin Stavros.

Bio je to ipak susret za pamćenje, jer je bio neklasični susret mladih, koji se sastojao od razgovora, rasprave, pjesme i igre. Otvorila ga je frankfurtska grupa „Remo“. Duhovnu potku susreta činilo je kratko uvodno izlaganje teologa dr. fra Mile Babića, profesora Franjevačke teologije iz Sarajeva (trenutačno smještene u Samoboru) o odnosu mladih prema religiji i politici, te otvorena rasprava o istoj temi. Fra Mile je između ostalog rekao: „Vjera u Boga je stup čovjekove slobode. Religija je zapravo govor o ljubavi, a Crkva je tu da tu ljubav proširi i oživotvori“. Zatim je istaknuo da je država nosilac politike, ali tako da štiti građane. Politika se zasniva na ljudskom razumu, ali mora

uključivati i vrednotu ljubavi. Politika bez ljubavi je totalitarna. Današnji mladi su indiferentni prema društvenim zbivanjima, pa i prema religiji. I Crkva i država moraju dati priliku mladima da se više angažiraju u radu za opće dobro, a mladi se moraju trgnuti iz letargije i ravnodušnosti.

U raspravi za okruglim stolom sudjelovali su: fra Mile Babić, fra Željko Čurković, svećenik zadužen za rad s mladima u HKM Frankfurt, dr. Sanda Franić-Tukić, psihijatar, Silvio Kus, kulturni ataše u hrvatskom konzulatu u Frankfurtu, studenti Michael König i Davor Vidović, te učenici Lidija Vrdoljak, Katarina Drmić, Mihaela Biščanić i Andrea Erceg. Mladi

U dvorani je vladala opuštena atmosfera

Dally je izvela nekoliko pjesama sa svoje prve ploče
Foto: Ivo Matijević

su otvoreno progovorili o vjeri, Bogu, Crkvi, domovini, politici, katoličkom moralu, o samima sebi... Bilo je mišljenja da se može vjerovati u Boga i biti vjernik ako se i ne ide u crkvu; da svatko vjeruje na svoj način; da se Crkva treba mijenjati, jer neće opstati kao neefikasna institucija... S. Kus je odao priznanje hrvatskim misijama koje su uspjele i kod mladih u dijaspori očuvati nacionalni i kulturni identitet. Hrvatska kultura je dio europske kulture i oko te vrednote mladi se i dalje trebaju okupljati. On je pozvao mlade na veću zauzetost. Dr. Franić-Tukić naglasila je nemoć kao glavno osjećanje naših ljudi u iseljeništvu. Ta nemoć posebno se iskazala u agresiji na Hrvatsku i BiH. Mladi su pod utjecajem roditeljske tradicije i odgoja, ali se često ne snalaze u sudaru sa suvremenim zapadnim odgojem i načinom života.

U raspravu su se aktivno uključili i brojni mladi prisutni u dvorani. Pred općinstvo je iznesena cijela lepeza različitih

LINZ/AUSTRIJA

Drugi susret FRAMA-e

Drugi susret Franjevačke mladeži, u organizaciji FRAM-e iz Zagreba, od 29. travnja do 1. svibnja 1995., uspješno je održan u Rijeci, na Trsatu. Na veliko zadovoljstvo naše skupine iz Linza prošlogodišnje razmišljanje o temi: „Franjo, idi i popravi moju Crkvu“, urodilo je bogatim plodovima, kako po broju sudionika, tako i po darovima Duha Svetoga.

Radosni i u većem broju, zahvalno se sjećajući prošlogodišnjeg susreta, krenuli smo na Trsat.

Ova dva jednostavna odgovora bila su i tema ovogodišnjeg susreta, a također i naslovi dvaju nadahnutih predavanja fra Andrije Bilokapića i sestre Rebeke Anić.

Uz puno radosti, mladenačkog zanosa i smisla za kreativnost odvijalo se i predstavljanje skupina. Pjesmom, recitalom, kratkim igrom, monologom i drugim nadahnutim izričajima, svatko je nešto rekao o sebi. Naša skupina predstavila se recitalom „ANTEMURALE CHRISTIANITATIS – PREDZIĐE KRŠĆANSTVA i psalmom 23.

Budući da ovaj susret želi postati tradicionalan, poziv na sudjelovanje je upućen i drugim hrvatskim katoličkim misijama u inozemstvu. Ove godine učinili su to i mladi iz HKM Beč i svojim sudjelovanjem zapaženo obogatili ovogodišnji program. **Božo Raić**

Američka mladež naviješta Radosnu vijest

JESUS

će nas spasiti:
on je prvi
osporavatelj

– Bog je mrtav, vikao je Nietzsche koncem prošloga stoljeća. Sljedeće XX. stoljeće kao da mu je dalo za pravo. Rуска revolucija 1917., iza nje Drugi svjetski rat, vladavina bezbožnog marksizma u istočnoj Europi, Kini, kod nas kriza Crkava, trijumf seksualnosti, kult nasilja, nije li to sve zajedno najava agonije?

I onda iznenada, u USA su se digli glasovi, glasovi dosta mladi, glasovi pomalo istrošeni od mizerije i droge, glasovi koji navješćuju: Isus je uskrsnuo.

Na zidu jedne ulice u San Franciscu nalijepljen je ovaj više manje zabranjeni plakat:

– Traži se:

Isus Krist zvani Mesija, slavni

šef tajnoga pokreta oslobođenja. Traži se zbog sljedećih zlodjela: Bavi se nezakonito medicinom, proizvodi vino i dijeli živežne namirnice bez dopuštenja vlade. Izudarao je trgovce u hramu. Druži se s notornim zločincima, revolucionarima i prostitutkama. Ima čudne zamisli: učiniti ljude sinovima Božjim.

Izgled: hipijevski tip, duga kosa, brada, duga haljina, sandale. Obilazi siromašne četvrti grada. Nema bogatih prijatelja. Čuvajte ga se: ovaj je čovjek krajnje opasan. On želi promijeniti ljude. On ih namjerava osloboditi.

(„Paris Match“, 10. 7. 71.)

S francuskog preveo: fra Stanko Mandac

► razmišljanja, stavova i pitanja o navedenim temama. Nisu se mogle izbjeći ni polemičke iskre. Diskusiju su uspješno vodili voditelji i koordinatori cijelog programa gđica Jasminka Farac i fra Anto Batinić.

U drugom dijelu programa nekoliko pjesama sa svoje prve ploče izvela je mlada hrvatska pjevačica Dally iz Frankfurta, a još jednom je nastupila i grupa „Remo“. Glavni cjelovečernji koncert održao je potom Jasmin Stavros. U stanci koncerta odigrana je tombola, pri kojoj su mnogi sretnici dobili kasete, parfeme, slike, knjige, video-kasete, večere u hrvatskim restauracijama, zrakoplovne i autobusne karte za domovinu, ulaznice za diskoteku, a među nagradama se našao i televizor u boji, te desetodnevni odmor za dvije osobe na Jadranu, koje je darovalo predstavništvo Hrvatskih željeznica u Frankfurtu. Susret su sponzorirale brojne hrvatske tvrtke, poduzetnici, misije, ugostitelji i pojedinci. Imena sponzora pročitana su na susretu i otisnuta na prigodnom letku za susret.

Prvi susret mladih ovakve vrste održan je bez izgreda i u lijepoj atmosferi. Sljedeći je već predviđen za 4. svibanj 1996. godi-

ne. U međuvremenu mladi će moći sudjelovati na susretima u obnovljenim misijskim prostorijama. **A. H.**

Fra Željko Čurković izvlači tombolu, a pomažu mu voditelji i tehničko osoblje

IZ NAŠIH MISIJA

WETZLAR/MONTABAUER

Dvadeseti rođendan

Hrvatska katolička misija Wetzlar svečano je proslavila 20-tu obljetnicu postojanja i djelovanja. Za tu zgodu vjernici su se i duhovno pripremili sudjelujući na trodnevnicu održanoj uoči same proslave.

Središnje slavlje započelo je u subotu 20. svibnja svečanom misom u crkvi St. Walburgis u Wetzlaru, koju je predvodio naddušobrižnik o. Bernard Dukić, uz koncelebraciju prvog župnika ove misije fra Ante Čotića, sadašnjeg župnika vlč. Mate Aračića te župnika susjedne misije Koblenz vlč. Alojzija Petrovića. Vjernici, što u lijepom broju dođoše iz svih krajeva ove prostorno jedne od najvećih naših misija, oduševljeno su sudjelovali na misnom slavlju. Za glazbeni ugodaj brinuo je naš mladi orguljaš Zvonimir Vilić.

Službu Božju uzveličali su svojim lijepim glasom gđa Iva Lesica iz Vallendara te g. Trpimir Žigrić iz Wiesbadena, pjevajući pojedine dijelove mise i za ovu prigodu odabrane pjesme, uz glazbenu pratnju gosp. Radišića.

U dvorani, ispod te iste crkve, koja je do posljednjeg mjesta bila popunjena, nastavljen je druženje uz prigodni kulturni program. Nakon „Lijepe naše“ te kratke šutnje i tihe molitve za žrtve rata, Bleiburga i Križnog puta, kao i za poginule branitelje naše domovine, voditelj misije vlč. Mato Aračić pozdravlja sve prisutne i upućuje riječi zahvalnosti Bogu, domovinskoj i mjesnoj Crkvi, te svim djelatnicima: svećenicima i laicima, koji su radili za dobrobit vjernika, članova ove zajednice.

Skupu su se još obratili g. Hemmerling, predstavnik biskupije Limburg, te g. Buljan, koji je u ime vjernika zahvalio prvom misionaru za sve učinjeno u ovoj župi i predao mu prigodni dar na čemu se o. Ante zahvalio i uputio prisutnima riječi ohrabrenja i ustrajnosti u vjernosti Bogu, Crkvi i rodnoj grudi.

Referat o dvadesetgodišnjem životu i radu misije održao je župnik. Najviše govora posvećeno je samom osnivanju i početku rada misije, te djelovanju o. Ante Čotića kojemu nije bilo lako postaviti temelje ove misije, koja je osnovana 15.2.1975.

Na području misije, u svojstvu socijalnog radnika, djeluje za potrebe naših vjernika g. Branko Vilić.

Odlaskom o. Ante u Wiesbaden, u jesen 1980., u Wetzlaru su obnašali župničku službu do danas o. Vladimir Feldin, o. Nikola Zovkić, o. Pero Šestak.

Recital „Svjetlo u tuđini“ izveli su dvoje mladih: Mirjana Katavić, Marinko Juranić te sadašnji župnik.

U nastavku programa nastupila je folklorna grupa iz Wiesbadena izvedbom plesova iz Slavonije i Like. Vrlo uvježbana grupa odmah je naišla na simpatije publike.

Svečanu akademiju otvorio je sadašnji župnik Mato Aračić

Između pojedinih točaka programa nastupili su solisti gđa Iva Lesica i g. Trpimir Žigrić, koji su za ovu zgodu otpjevali nekoliko vrhunskih skladbi iz hrvatske glazbene baštine kao što su: „Jalta, Jalta“ od A. Kabilja, „Oproštaj Zrinjskoga“ od Zajca, „Dalmatinski šajkaš“, uz glasnorsku pratnju g. Radišića.

Na koncu su svi prisutni oduševljeno otpjevali „Bože čuvaj Hrvatsku“. Slavlje je nastavljeno do kasno u noć uz ples i glazbu iz svih krajeva naše lijepe domovine, uz instrumentalnu pratnju Darka Karina.

Slavlje i u Montabauru

Kako je područje misije Wetzlar vrlo veliko, a da ne bi ostali prikraćeni slavljenja i oni kojima je daleko doći u Wetzlar, članovi crkvenog vijeća u Montabauru predložili su sličnu proslavu tjedan dana kasnije. I tako, vjernici Montabaura i Westerwalda proslaviše u nedjelju 28. svibnja 20-tu obljetnicu osnutka misije i ujedno petu obljetnicu državnosti Republike Hrvatske.

Slavlje su sami organizirali uz pomoć mnogih vrijednih ruku, koje se pobrinuše da svi prisutni budu ugošćeni a i sa „ražnja“ nije nedostajalo. Wetzlar je bio ugodno obradovan prije tjedan dana, jer dođoše mnogi iz najudaljenijih dijelova naše misije: iz Montabaura i Wester-

Goste je razveselila folklorna skupina iz Wiesbadena

AUS KROATISCHEN GEMEINDEN

walda. Zato i odlučiše: „Idemo i mi k njima!“ Što rekoše, to i učiniše. U nedjelju 29. svibnja, po lijepom i sunčanom vremenu uputi se kolona automobila u pravcu crkve sv. Obitelji u Montabauru na svečanu misu. Crkva je za ovu zgođu bila lijepo posjećena, što gostima sa strane, što domaćima.

Nakon misnog slavlja, svi prisutni uputiše se u dvoranu restorana „Rustika“ kod obitelji Drinjak, koja ponudi gostoprimstvo svim uzvanicima bez ikakve naknade, na čemu im srdačno hvala.

Otpjevana je hrvatska i europska himna, a onda je domaćin, vlč. Mato Aračić pozdravio sve uzvanike i prisutne te pozvao na molitvu za sve žrtve rata, Bleiburga i poginule branitelje domovine.

Slavlju su bili prisutni i brojni njemački gosti: dekan Niederberger i njegov kapelan, voditelj Caritasa g. Dillman, te brojni dobrotvori i suorganizatori humanitarnih konvoja za našu domovinu.

Pomoć domovini

Od početka domovinskog rata ova je misija organizirala u više navrata prikupljanje i slanje pomoći za potrebe ljudi u domovini, kako u novcu tako i u tehničkoj robi i živežnim namirnicama.

Preko 30 konvoja s oko 350 t. raznih potrepština u vrijednosti od oko 3 milijuna DM skupljeno je i poslano u najugroženija područja Hrvatske i BiH.

I za ovu priliku u povodu 20-te obljetnice misije, organizirana je humanitarna akcija pomoći žrtvama rata u BiH.

Akcija za sada dobro napreduje i nadati se da će svi oni koji su u mogućnosti pomoći i ovoga puta dokazati svoju kršćansku solidarnost i povezanost s rodnim grudom, pomažući subraču, izloženu stradanjima i nedaćama ovog okrutnog rata.

Svim darovateljima neka Bog uzvati svojom dobrotom i obilnim blagoslovom.

I, što reći na koncu, nego onu jednu jedinu riječ: Hvala.

Hvala svima koji su na bilo koji način pripomogli oko organizacije, pripreme, te same proslave.

I ovoga puta obistinilo se ono što smo mi svi iskusili, da uvijek urodi plodom, kad se mnoge vrijedne ruke prihvate zajedničkog zadatka, a sve to opet doprinosi našem zbližavanju i unapređuje zajedništvo jedne župne zajednice.

M. Aračić

MÜNCHEN

270 krizmanika

Prvopričesnički kviz, krizma, Dan državnosti

U Münchenu se 29. travnja dogodila pastoralna novina u radu s prvopričesnicima. Priredjen je prvopričesnički vjeronaučni kviz, gdje su prvopričesnici odgovarali na pitanja i teme iz vjeronauka za svoj uzrast. U finale je ušlo 18 natjecatelja. Stručnom žiriju, koji su činili s. Slavica Bezjak i s. Ljiljana Radaš je bilo vrlo teško odlučivati, jer su prvopričesnici odgovarali i na najteža pitanja, pa su postavljana i potpitanja. Prvo mjesto izborila je Marija Crnički iz Marije Bistrice, drugo Anita Miškić iz Banje Luke, a treće Ivan Jelečević iz Bosanskog Šamca. Kviz je obogaćen glazbom i pjesmom, te zakuskom koju su pripravili roditelji prvopričesnika. Program je izvrsno vodila Ivanka Žunić. Svečani obred prve pričesti bio je 20. 5. u crkvi sv. Gabrijela.

Velika svečanost zbila se u St. Pauls Kirche 6. svibnja, kada je 110 potvrđenika primilo sakrament svete potvrde. To je slavlje trebao predvoditi mons. Franjo Komarica, banjolučki biskup, ali su mu to onemogućile srpske vlasti, pa ga je zamijenio Mile Aničić, vikar banjolučke biskupije. Druga skupina od 160 potvrđenika, u St. Gabriels Kirche, primila je 13. 5. potvrdu iz ruku kardinala Vinka Puljića, nadbiskupa vrhbosanskog. Kar-

Pobjednički trio: Marija Crnički, Anita Miškić i Ivan Jelečević

dinal je pozvao mlade krizmanike na živo svjedočenje vjere, na ljubav prema domovini i na solidarnost s onima koji pate u ratnim neprilikama.

Dan hrvatske državnosti proslavljen je 20. svibnja, i to političkom tribinom i koncertom, a sav prihod bio je namijenjen za akciju pod imenom „Hrvatski dom“.

Tako hrvatska katolička zajednica u bavorskoj metropoli ne popušta u radu s našim vjernicima u dijaspori. Pitao sam našeg fra Petra, ima li on uopće vremena za odmor, a on mi reče da će i toga biti, ali kasnije. Bacio sam pogled u njegov kalendarski podsjetnik, koji je već gotovo posve popunjen i za sljedeću godinu.

Tekst i slike: Jozo Sladoja

FRANKFURT

Žrtve seksualnog nasilja

Kroatisch-Europäische Gesellschaft e.V. priredilo je 19. 5. u frankfurtskom Međunarodnom obiteljskom centru predavanje dr. Mladena Lončara pod naslovom „Muškarci kao žrtve seksualnog nasilja u ratu u Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini“. Dr. Lončar radi u medicinskom centru za ljudska prava u Zagrebu. I sam je bio zatočenikom zloglasnih srpskih logora u Vojvodini, bio se gotovo oprostio sa životom, ali je kasnije pušten na slobodu u jednoj razmjeni. Po izlasku na slobodu, kao psihijatar, posvetio se radu s ratnim

žrtvama, posebice seksualno zlostavljanim ženama, ali i muškarcima. Projekt psihijatrijskog rada sa zlostavljanim poddržala je Svjetska zdravstvena organizacija i Europska zajednica. Dr. Lončar je sa svojom ekipom upoznao svjetsku javnost o manje poznatoj pojavi seksualnog zlostavljanja muškaraca u ratu. U predavanju je iznio glavne načine toga zlostavljanja u srpskim logorima, približne brojke, psihološke i socijalne posljedice kod žrtava te metode liječenja tih ljudi.

IZ NAŠIH MISIJA

OBERHAUSEN – DUHOVNA OBNOVA, MAJČIN DAN

Blagoslov Hrvatskoga centra

Hrvatska katolička zajednica na području Bottropa, Mülheima a.d. Ruhr i Oberhausena imala je od 12.5. do 14.5. duhovnu obnovu, koju je predvodio zagrebački trećoredac fra Vinko Pulišić, a u tom periodu je proslavljen Majčin dan i blagoslovljene su prostorije novog Hrvatskog centra u Oberhausenu.

Bila je to neobična misa u crkvi sv. Petra u Oberhausenu, na blagdan sv. Leopolda Bogdana Mandića, 12. svibnja. Misa je uglavnom slavljena na njemačkom jeziku, ali se mogao čuti još i hrvatski, poljski, talijanski. Ispred oltara našla se slika hrvatskog sveca L.B.Mandića. Župnik te župe Johannes Pluskota izrazio je radost što se u toj crkvi slavi misa na više različitih jezika, jer „svi mi pripadamo jednoj Katoličkoj crkvi, iako govorimo različitim jezicima“. U molitvi vjernika na hrvatskom molilo se za mir u našoj domovini, za mir u svijetu.

Hrvatski vjernici i njihovi gosti zaputili su se poslije mise u procesiji do obližnje zgrade bivše talijanske katoličke misije u Broicher StraÙe 24. Budući da talijanska misija uskoro prestaje s radom, biskupija Essen dala je te prostorije na raspolaganje hrvatskoj katoličkoj zajednici. Ima tu više prostorija za urede, velika dvorana za sastanke i priredbe, te mala uređena kapelica. Upravo u toj kapelici odjeknula

Fra Bernard
Rubinić
blagoslivlja
novi misijski
centar

je po prvi put hrvatska marijanska pjesma u 19 sati. Voditelj zajednice fra Bernard Rubinić blagoslovio je potom nove prostorije u nazočnosti brojnih vjernika, svećenika i ostalih gostiju. Za sve nije ni bilo mjesta. Kad se prostorije obnove i srede bit će to zasigurno vrlo lijep i prostran zajednički centar.

Svečana akademija

U župnoj dvorani sv. Petra započela je zatim svečana akademija u povodu blagoslova novog centra. Akademija je otvorena pjevanjem njemačke i hrvatske himne, a voditeljica je potom ukratko izložila povijest ove zajednice. Pastoralni rad na ovom području započet je još 1971., a 1974. nastale su dvije hrvatske

misije, Duisburg/Mülheim i Oberhausen/Bottrop. Četiri godine kasnije Duisburg postaje samostalna misija, a u drugu misiju pripala su ostala tri navedena mjesta. Sve do toga dana misija je imala sjedište u Mülheimu, a od tada u Oberhausenu.

Sadašnji voditelj misije je trećoredac fra Bernard Rubinić, koji u njoj djeluje od 1979. On je pozdravio sve goste, zahvalio im na odazivu i zaželio ugodne trenutke u Oberhausenu. Skup su zatim pozdravili Michael Meurer, referent za strance biskupije Essen, i Ulrich Rotterdam, dobročinitelj hrvatske zajednice. On je obećao da će prostorije novoga centra biti obnovljene do kraja ljetnih školskih praznika. Gradski dekan Franz Vorrath čestitao je Hrvatima na novim prostorijama i na novom zavičaju u Oberhausenu. Gospodin Wagner je ispričao priču o vlaku života u kojem smo svi mi suputnici i u kojem ima mjesta za sve ljude na svijetu. Župnik domaćin g. Pluskota ponovio je svoje oduševljenje zajedničkom misom i poželio da i njegova crkva bude ovako puna i djece, i starih, i mladih. Obećao je suradnju i dobru volju sa svoje strane. P. Pino je voditelj talijanske zajednice u ovom mjestu, ali je ta zajednica prešla na novi način organiziranja. On je vrlo zaslužan što su te prostorije pripale Hrvatima, kojima je poželio ugodan i plodonosan rad. Pozdrave skupu uputili su još: u ime Hrvatskog naddušobrižničkog ureda iz Frankfurta fra Anto Batinić, urednik „Žive zajednice“, te fra Stjepan Mikulan, u ime franjevačke trećoredske provincije. Fra Stjepan je bio i prvi voditelj misije Oberhausen, a sada vodi hrvatsku zajednicu u Duisburgu.

Najmlađi su otpjevali nacionalne himne

AUS KROATISCHEN GEMEINDEN

► Folklor približava domovinu

Nakon pozdravnih govora uslijedilo je istinsko veselje. Folklorna skupina misije „Knez Branimir“, pod ravnanjem Vlatka Karduma, izvela je Baranjsko kolo, Podravske svatove, Splitske plesove i Šokačko kolo, a učenici Hrvatske škole uspješno su otpjevali dvije pjesme. Njihove napore publika je nagradila dugim pljeskom. Skupina mladih, pod ravnanjem gospode Božane Orlić, izvela je recital o prirodnim i kulturnim ljepotama domovine Hrvatske.

Potom su domaćini, fra Bernard Rubinić i njegov pastoralni suradnik g. Josip Vukadin, zahvalili svim gostima i sudionicima programa, te ih sve pozvali na večeru, koju su priredili hrvatski ugostitelji i poduzetnici. Ta je večera bila zapravo njihov dar svim članovima misije i svim gostima. Broj posjetitelja premašio je sva očekivanja. Očekivalo ih se naime nešto preko stotinu, a došlo ih je preko dvije stotine. Time međutim program još nije bio završen. Sastav „Maestral“ iz Zadra pobrinuo se za zabavu i ples, u čemu su sudjelovali i stari, i mladi i djeca. U kolo su se uhvatili i fra Bernard i fra Vinko i drugi.

Duhovna obnova

U subotu prije podne sa skupinom mladih razgovarao je fra Anto Batinić. Razgovoru su bili nazočni župnik fra Bernard, pastoralni suradnik g. Vukadin i učiteljica Hrvatske škole. Mladi su potaknuti na organiziraniji rad u zajednici i na konkretne pastoralne i humanitarne akcije. Šteta što ih je bilo vrlo malo, ali i oni nazočni mogu biti pokretačka jezgra ostalima. Susret s mladima imao je iste večeri i fra Vinko Pulišić, koji je toga dana održao jedno predavanje ženama u 15 sati, a drugo muževima u 17 sati. Nakon svakog predavanja bila je prilika za ispovijed ili duhovni razgovor.

Voditeljski par

Župno proštenje i Majčin dan

Svečana misa u sklopu duhovne obnove i Majčina dana slavljena je u nedjelju u kv. sv. Petra u 12, 30 sati. Predvodio ju je i propovijedao misionar fra Vinko. Misi su bili nazočni i gosti iz mjesne župne zajednice, te iz talijanske, slovenske i poljske misije. Misna kolekta namijenjena je samostanu sv. Leonarda u domovini, a sav prihod od župnog proštenja uručit će se Dječjem centru u Brezovici. Poslije mise je održana još jedna priredba u čast majkama, a priredili su je ponovno folkloraši i polaznici Hrvatske škole. Hrvatski ugostitelji ponudili su i ovoga puta poznate hrvatske specijalitete po vrlo povoljnim cijenama. Za dobro raspoloženje i zabavu pobrinula se odlična grupa „Maestral“.

Time je hrvatska katolička zajednica s područja Oberhausena, Mülheima i Bottropa uspješno i aktivno otpočela rad u novom sjedištu zajednice. Vjernici će do daljnjega moći tražiti usluge i u starom centru u Mülheimu, ali i u novom u Oberhausenu. ■

Folkloraši na misi u crkvi sv. Petra

SINGEN-KONSTANZ

Osječani po drugi put u Singenu

Hrvatsko kulturno umjetničko društvo „Željezničar“ iz Osijeka, koje je prošle godine izvelo vrlo kvalitetan kulturno-umjetnički program u Singenu, Konstanzu i Ravensburgu u organizaciji Hrvatske katoličke misije Singen, odazvalo se pozivu i ove godine u povodu proslave 25. obljetnice misije. Nastupili su zajedno s folklornim skupinama hrvatske katoličke misije 6.5.'95. u dvorani Scheffelhalle.

Nekoliko podataka o društvu: Osnovano je 1949., a program ansambla temelji se na bogatoj folklornoj tradiciji Hrvatske; broji preko 200 aktivnih članova, djeluje u plesnim, glazbenim i vokalnim sekcijama. Svojom kvalitetom poznato je i izvan granica naše zemlje gdje su gostovali: Njemačkoj, Italiji, Mađarskoj, Austriji, Poljskoj, Češkoj, Slovačkoj, Švicarskoj, Francuskoj, Engleskoj, Japanu itd.

Autobus putničke agencije Croatia Express iz Zagreba, svojim reprezentativnim komforom i izgledom, kojim su doputovali, bilo je prilika da se našem puku i njemačkim prijateljima, HZ-Croatia Express predstavi svojim programom i uslugama. Fra Vlado je vrlo dobro organizirao da se u toku programa dijele prospekti naše turističke ponude i Croatia Expressa.

U umjetničkom programu izvedeni su plesovi, kola i pjesme uz pratnju tamburica: Slavonije, Baranje, Prigorja, Bunjevačka kola, Ražanačko kolo i dr. Lijepo je bilo gledati tu našu mladost iz domovine i ovu koja je tu rođena, kako zajednički svakom prisutnom uživo poručuju: „Mi smo tu, ali ne zaboravljamo gdje su nam korijeni.“ Na kraju su nastupili stariji folkloraši sa Slavonskim plesom.

Organizator programa bila je HK misija i njen voditelj fra Vladimir Ereš. U tom cjelovečernjem programu koji je počeo u 20 sati i potrajao do iza ponoći, fra Vladu kao voditelja programa vidjeli smo i u ulozi tekstopisca, pjevača i plesača. Pitao sam fra Vladu kako pored obveza u zajednici, koja je područje velika, stigne i na sve ovo što smo vidjeli. Odgovorio je: „Moj Blažu, a gdje je sve drugo?“ Zaželjeli smo našem fra Vladi dobro zdravlje. Ing. Doko uručio je tom prigodom fra Vladi zahvalnicu HZ za suradnju u humanitarnim akcijama. Na kraju treba reći da je ispunjena dvorana uživala, promicala se Hrvatska uživo, širilo se hrvatsko-njemačko prijateljstvo.

Ponovimo riječi fra Vlade: „Hvala Vam, dragi Osječani, dragi željezničari, što ste po drugi puta ovdje, i što ste nam priredili da uživamo u ovoj ljepoti zajedno.“ Ing. Blaž Doko

BIRNAU

Susret molitve i pobožnosti

Novo lice hodočašća

Spomenuti ime Birnau na ovim njemačkim prostorima znači isto što i izgovoriti ime nečega što se samo po sebi razumije, nečega što svatko znade, divi se, raduje. Pojam Birnau je na križanju zemalja Njemačke, Švicarske, Austrije i Francuske, kao jedno od visokocijenjenih hodočasničkih mjesta u našoj Hrvatskoj. Zato je na usnama svih Hrvata ovo postalo kao zaštitni znak susreta svih nas, bez razlike i iznimke.

I kako je izrastao, započeli su i problemi, nedoumice itd. Ove godine „plaćamo danak“ za prošlogodišnje „nestašluke“. No, želio bih opisati ovogodišnji Birnau, a na koncu se dotaknuti tih „nestašluke“.

Naviknuti na zadnju nedjelju u mjesecu svibnju, vjerujem da su se i ove godine mnogi vjernici i Hrvati tako „navili“, kako bi posjetili ovo čuveno svetište u „dolini krušaka“, u Birnau. Međutim „iz sna“ ih „budi“ radio i TV vijest, novinski izvještaj i telefonski poziv prijatelja i rođaka da je 14. svibnja bilo tradicionalno 23. hodočašće Hrvata Majci Božjoj u Birnau. Dakle 14 dana prije. Tako smo morali uraditi da bi Birnau uopće bilo.

Sve bijaše tiho, kao što bijaše tih i kišovit, prohladan i dan toga 14. svibnja. Ranije smo bili naviknuti na veliku gužvu, tisuće automobila, trgovce, veliki šator, puno ljudi. Ovoga puta sve je bilo drugačije, ništa od toga.

Ja, kao voditelj, potpuno miran, raspo-ređujem krizmanike. Još se ima vremena popričati s ljudima, posebno s reporterima i snimateljima lokalne televizije. I oni pitaju zašto ove godine nije kao ranije. Odgovaram diplomatski, čuvajući i nas i sve one koji su me savjetovali na ovaj korak. Narod se pomalo skuplja, istina ne u tako velikom broju, ali rijeka ljudi slijeva se prema svetištu, tiha i mirna, dostojanstvena i pobožna.

Na vratima samostana otaca cistercita, koje vodi godinama otac prior Ambrosius Schaidle, pojavljuje se nadbiskup riječki u miru mons. Josip Pavlišić, koji propituje krizmanike o naučenom vjeronauku.

Svečana procesija oko crkve, u kojoj se uz nadbiskupa i priora nalaze još vlč. Čipa Dukić, voditelj Hrvatske katoličke misije u Villingen-Schwenningenu, te još jedan misionar iz Bad Säckingen fra Božo Bugarija, i ja.

Nadbiskup nas je pozvao na ustrajnu molitvu, za naše potrebe i za domovinu. U svojoj propovijedi naglasio je potrebu sloge i zajedništva, uzajamnog pomaganja i tješenja. Nekoliko puta moradosmo za njim ponoviti, da bismo zapamtili, zgodnu uzrečicu: *Slogu čine male stvari, a nesloga sve pokvari.*

Cijela misa protekla je dostojanstveno i pobožno, uz posebno nadahnuto pjevanje našeg misijskog pjevačkog zbora, kojeg skladno vodi gđa Dinka Galić, misijska suradnica.

Nakon mise razidosmo se. Mnogi su ostali da na misijskoj tezgi popiju i pojedu nešto što smo pripremili.

Eto, poštovani čitatelju, bijaše to ovogodišnji Birnau. Za ona vremena od 30-40 tisuća, danas je bilo puno više pobožnih duša koje su nadoknadile masu i pretvorile kvantitet u kvalitet. Zašto se sve ovako promijenilo? Za one koji su prošle godine bili sve je jasno: Previše nas je za ovo područje, a uz to imamo „i dug jezik“, te želimo pravdu tjerati s onima koji po pravdi ovdje mir i red čuvaju. I treći razlog, koji nikako od nas „Balkanaca“ ne može otići, jest nered i krš koji ostavismo iza sebe. Nismo navikli i naučili da iza sebe ostavimo onako kako smo i zatekli. I to nam se najviše zamjeri. Zato je želja policije i pokrajinske uprave ovog područja bila da sve bude u čisto hodočasničkom ambijentu – što moradosmo poslušati u interesu našeg budućeg okupljanja. Morao sam ove godine promijeniti termin i napisati pismo na sve okolne misije upravo onda kada je Birnau i bio kako bi oni naviknuti na zadnju nedjelju znali da je već prošlo.

Možda dogodne bude malo šire, ali nikada više: šatora, zabave, trgovaca i...

Fra Vlado Ereš.

RÜSSELSHEIM Krizmi

Ne događa se baš često da se skupa slave dva vrlo značajna sakramenta u kršćanskom životu. Ovoga puta je to sretno spojeno u hrvatskoj katoličkoj zajednici Rüsselsheim. U crkvi Kristova uskrsnuća bilo je 21. svibnja iznimno svečano. Oko oltara se okupilo četvero krizmanika i 14 prvopričesnika, a crkva posve puna. Njemački župnik dr. Ulrich Neuemeier pozdravlja drage Hrvate na – hrvatskom jeziku. Za vrijeme studija u Mainzu učio je hrvatski kod naših sestara. Fra Tihomir je pozdravio krizmanike, prvopričesnike, sve nazočne, te svećenike fra Bernarda Dukića i fra Antu Batinića. Biskup Lehman delegirao je fra Bernarda koji je krizmanicima podijelio sakrament svete potvrde. Prvopričesnici su se pričestili pod obje prilike. Čitavo slavlje bilo je blisko i toplo. Gostima, fra Tihomiru i sestri Mirjam zahvalili su mladi i član župnoga vijeća. Svečari.

Krizmanici i kumovi s nadbiskupom Pavlišićem

AUS KROATISCHEN GEMEINDEN

STUTTGART

Događaji kao na vrpici

Obiteljski seminar, Prva pričest, Majčin dan, hodočašće u Lurd, tribina o Križnom putu...

Hrvatska zajednica Stuttgarta ne posustaje u brojnim pastoralnim i raznim drugim akcijama. Zato ćemo one najvažnije kroz svibanj samo ukratko spomenuti i registrirati.

Obiteljski seminar održan je od 5. do 7. 5. u Feriendorfu kod Freudenstadta. Voditelji su bili fra Petar Klapež, dipl. psiholog i obiteljski psihoterapeut Marko Soldo i njegova supruga, liječnica. Na seminaru je sudjelovalo 15-ak obitelji, tj. 50-ak ljudi, žena i djece. Glavna tema seminara bili su problemi u odgoju i odnos između roditelja i djece. Istaknuto je da je u dijaspori izraženiji onaj famozni sukob generacija, a usto roditelji imaju problema s njemačkim, a djeca s hrvatskim jezikom. Najmlađi sudionik seminara imao je samo 4 mjeseca, a cijelo vrijeme vladala je prava obiteljska atmosfera. Bilo je vremena za razgovor, šetnju, molitvu, slušanje, igru. U nogometnoj utakmici Sinovi: Očevi pobijedili su Sinovi 10:9.

Majčin dan svečano je obilježen 14. 5. nakon misa, ali i u Schwabenlandhalle u Fellbachu. U svečanom programu sudjelevala su misijske folklorne skupine, dje-

Za pravo raspoloženje u misiji Stuttgart brinu se i pravi kuhari

čji zbor, dramska sekcija i učenici hrvatske dopunske škole. Djeca i mladi oduševili su preko 1500 nazočnih u dvorani, a program je umiješno vodio fra Petar Klapež. Svim majkama i ženama (oko 500) podijeljena su licitarska srca iz Hrvatske. Ove godine su na tezgama s kolačima i kavom radili i muševi, koji su i na taj način dali svoj prilog proslavi Majčina dana. Glavni gosti večeri bili su sastav „Vila Velebita“ i popularni Dražen Žanko. Nazočni su posebno toplo pozdravili Ljilju Vokić, hrvatsku ministricu prosvjete, kulture i sporta, te Korneliju Zorić, poglavaricu časnih sestara koje djeluju u

misiji. Obje gošće iz domovine obratile su se prisutnima pozdravnim govorima.

Prva pričest proslavljena je radosno 20. svibnja, a pričestilo se 142 djece. Misu je slavio fra Ivan Čugura. Dva dana kasnije prvopričesnici su bili na jednodnevnom izletu i posjetili Europa park.

Hodočašće u Lurd privuklo je ove godine 205 hodočasnika od 25. do 28. svibnja. U Lurdu smo zajedno molili s drugim hrvatskim hodočasnici iz dijaspori i domovine. Posebno smo molili za patničku banjolučku biskupiju.

„Domus nova“ je novi humanitarni ured južnoslavenskih franjevačkih provincija u Njemačkoj. Našim vjernicima je 28. 5. o tom uredu i njegovim projektima govorio fra Ivan Križanović, pa je tom prigodom za akcije tog ureda skupljeno 12.152 DM. **Franjevci iz Bosanske posavine** bili su gosti naše misije 21. svibnja, i to fra Anto Tomas, gvardijan razorenog franjevačkog samostana na Plehanu kod Dervente (sada u izbjeglištvu u Slavonskom Brodu), te fra Ilija Jerković, župnik okupirane župe Korače kod Bosanskog Broda (sada u izbjeglištvu u Slavonskom Brodu) i voditelj dječjeg rehabilitacijskog centra „Zlatni cekin“ u Sl. Brodu. Obojica su slavili mise i obavijestili vjernike o teškom stanju u Bosanskoj posavini. Za njihove potrebe prikupili smo oko 10.000 DM.

Akcija vjeroučenika u pomaganju domovini tekla je kroz korizmu, pa su oni za siromašnu djecu u domovini skupili 6.100 DM, a prilog su donijeli u crkve 7. svibnja. Gornje akcije svjedoče da naša zajednica i dalje neumorno pomaže domovini.

Tribina o hrvatskom Križnom putu i 50. obljetnici bleiburške tragedije održana je u našoj misiji 7. svibnja, a nastupio je prof. Anđelko Mijatović, povjesničar i savjetnik u uredu predsjednika Tuđmana.

fra Marinko i Ivan Bašić

prva pričest zajedno

ministranti i svećenici dobili su na dar male križeve. Skladno je pjevao misijski zbor, uz glazbenu pratnju Edvina

Bukulina. Na koncu su svi dobili cvijeće, a slavlje je nastavljeno obiteljskim gozabama.

HRVATSKI VELIKANI

ZRINSKO-FRANKOPANSKA UROTA

Ana Katarina Zrinska od Frankopana

O 360. obljetnici rođenja
(1625–1673)

Ana Katarina Frankopan, žena Petra Zrinskoga, zauzima u hrvatskoj kulturi istaknuto mjesto i kao darežljiva pokroviteljica znanosti i umjetnosti i „kao prva žena u banskoj Hrvatskoj koja se sama bavila izvornim stvaralačkim radom i prevođenjem“. Na njezin je trošak i pod njezinim pokroviteljstvom u Beču 1661. tiskano djelo Baltazara Milovca *Dvoji dušni kinč*, a iste je godine Katarina u Mlecima objavila svoj molitvenik *Punti tovaruš* (O. Šojat). Velika je njezina zasluga u organiziranju i potpori zrinsko-frankopanske urote, zbog koje je sve izgubila i prerano umrla u zatočenju 1673. pomračena uma.

Ana Katarina se rodila 1625., vjerojatno u Bosiljevu, od oca Vuka II. Krste Frankopana (1589–1651) i majke Uršule Inhofer. Bio je to očev drugi brak. Iz trećeg braka, s Dorom udovicom Paradeiser potekao je Katarinin polubrat Fran Krsto Frankopan. Katarinin otac je bio veoma obrazovan i imućan i posjedovao je bogatu knjižnicu. Pobrinuo se da Katarina po obiteljskoj tradiciji dobije temeljito obrazovanje. Majka ju je naučila njemački, a kasnije je svladala mađarski, latinski i talijanski. U kući njezina muža Petra također će joj stajati na raspolaganju bogata knjižnica. Katarina se udala za Petra Zrinskog (1621–1671) godine 1641.

Banica i gatalica

Kao i otac Krsto Frankopan bila je po naravi odrješita, jake volje, samosvjesna, hrabra, rodoljubiva i nesklona Austrijancima. S druge strane, samim visokim položajem muža Petra, kao banica, bila je moćna i častohlepna, ali i bogobojažna i od naroda veoma poštovana. Jedni su je uspoređivali s tvrđavom, zavidnici iz svih tabora zvali je i vješticom, zbog posebne oštroumnosti, a i bavljenja gatanjem. U ono se vrijeme držalo, da je napisala knjigu „Gatalica“, koja se kasnije počela pripisivati njezinom mužu Petru. U ona stvarno nesretna i nemirna vremena po svim europskim dvorovima se iz pomodarstva gatalo i bavilo praznovjerjem, što

je ostalo do danas. Gatalačke izraze rabit će u povjerljivom dopisivanju s mađarskim urotnicima.

Katarina i Petar imali su četvero djece: Ivana, Jelenu, Juditu i Zoru. Ivan se morao po neuspjeloj uroti prozvati Gnade. Spletkama je onemogućen u vojničkoj karijeri i onda bačen u doživotni zatvor gdje je prepatio dvadeset godina i tu je umro duševno poremećen. Jelena se udala za mađarskoga grofa Rakoczya, pridružila se urotnicima i vodila duge borbe s Austrijancima. Umrla je u Carigradu. Dvjesto godina poslije smrti njezini su posmrtni ostaci, zajedno s onima njezinog drugog muža, svečano preneseni u Mađarsku. Judita i Zora morale su otići u samostan, gdje su i umrle.

Katarinin molitvenik

Odlučnost i suvremenost Katarine vidi se i iz predgovora, što ga je napisala za svoj molitvenik „Putni tovaruš“. Piše kako je svjesna da će joj „vnogi zamiriti, vnogi za zlo vzeti“ što se „ovakovo delo na se vzeti potpačala i knjige načinjati ili spravljati... postupila“, a što se njoj „morebiti ne bi pristojalo“. Molitvenik posvećuje Katarina Trojednom Bogu, a u predgovoru se obraća „Vsega Hrvackoga i Slovinskog orsaga gospodi i poglavitim ljudem obojeg spola“. Većinu molitvenika čine molitve pojedinim svecima i molitve u raznim prigodama, litanije, izbor iz psalama, putni oficij i drugi pobožni tekstovi. Katarina se služila hrvatskim jezikom, kakvim se govorilo u ozaljskom kulturnom krugu, tj. jezikom kuće Zrinskih. Katarina je molitvenik „Putni tovaruš“, kako sama veli u predgovoru, prevela s njemačkoga na hrvatski jezik. Vjerojatno zbog lijepog Katarininog jezika i topline u molitvenim tekstovima ljudi su rado prihvatili darovani molitvenik, koji je pretiskan 1687. i 1715. Pripovijeda se, da žene od vremena prežalosne smrti i istrebljenja Zrinskih i Frankopana nose crninu u Hrvatskom Primorju i na drugim nekadašnjim zrinsko-frankopanskim posjedima.

Iz današnje perspektive, kad se ima državu, lakše se sjećati neuspjele zrinsko-frankopanske urote. Katarina je djelotvorno sudjelovala u pripremama urote i potpuno je u svemu podržavala svog muža, koji se u njezinu smjelost i šutljivost mogao i

pouzdati. Nije se onda čuditi, što se na nju oborio bijes neprijatelja kuće Zrinskih i Frankopana, jer je do smrti ostala sebi vjerna.

Urota

Prema povjesničaru Macanu, Habsburgovci su nastojali u svojoj državi vladati apsolutno, tj. kao samodršci. U tadašnjoj Hrvatskoj su htjeli vladati bez bana i Sabora. Proti svojim nastojanjima izazvali su otpor hrvatskog i ugarskog plemstva. Da bi se uspješnije oduprlo Beču, plemstvo je tražilo rat proti Turcima, jer je mislilo da će se lakše braniti iz prostorom veće, oslobođene zemlje. Habsburgovci su u to vrijeme imali svoje planove kako učvrstiti apsolutističku carevinu, pa im rat proti Turcima još nije bio tako zanimljiv i hitan. Prva je urota protiv Habsburgovaca skovana prije zrinsko-frankopanske urote. Vođa joj je bio hrvatski ban Nikola Zrinski, glasoviti vojskovođa iz protuturskih ratova, bogati i moćni plemić. Katarina Zrinska je pregovarala s francuskim poslanikom u Veneciji ne bi li Ljudevit XIV. preuzeo protektorat nad Hrvatskom i Ugarskom te novcem i vojskom podupro ustanak protiv Leopolda I. Pariz je u to vrijeme u sukobu s Bečom, pa je prihvatio pregovore. Urotnike je teško pogodila sumnjiva smrt njihova vođe Nikole Zrinskog, koji je najvjerojatnije u lovu nastrijeljen i ostavljen da ga razdere ranjeni vepar. Zbilo se to 1664. kod Čakovca. Na mjesto izvršnog diplomate Nikole stao je impulzivni njegov brat i novi hrvatski ban Petar. Oko 1667. Beč je već preko izdajica u urotničkim redovima znao za urotničke planove. Nakon tajnog francusko-austrijskog sporazuma o podjeli nasljedstva španjolskih Habsburgovaca, Francuzi su prekinuli doticaje s urotnicima. Propali su i pregovori s Poljskom i Venecijom, a Turci su o svojim razgovorima s njima izvješćivali Beč. Urotnici su 1669. ostali sami, a za urotu je znao i kralj Leopold. Pregovori s Turcima oslabili su urotnike. Od Petra su se odbili zagrebački nadbiskup, Kaptol i dosta hrvatskih velikaša. Uz njega su ustrajali njegovi podložnici, Banska krajina i episkop u Marči, grko-katolik Mijakić. Pri kraju 1670. carski general Herberstein pobijedio je Frankopanovu četu. To je bio vojnički kraj ustanka. U Hrvatskom primorju su se predali podložnici

HRVATSKI VELIKANI

Zrinskoga, a kapetan Bukovački se povukao u Tursku. Umjesto da se povuče u tvrđi Ozalj ili koji drugi svoj grad i otuda se junački brani, ban Petar se pokolebao i pokušao naći milost u cara. Dvor je potkraj ožujka 1670. oduzeo Zrinskom bansku čast i proglasio ga veleizdajicom. Petar je uzalud poslao jedinca sina Ivana u Beč kao taoca. Carska je vojska provalila u Međimurje. Sada su Zrinski i Frankopani odlučili poći u Beč. Tamo su ih 18.4.1670. uhapsili i bacili u tamnicu. Prema „Zlatnoj buli“ plemići imaju pravo i oružjem ustati na vladara ako krši zakone. Hrvatskom plemstvu mogao je suditi samo plemićki sud u Zagrebu. No, koja korist od toga, kad je apsolutistički car i dvor htio uništiti Zrinske i Frankopane, a u njih nije bilo ni trunke kršćanskog milosrđa. Nakon dugotrajne istrage bili su osuđeni i smaknuti u Bečkome Novom Mjestu 30. travnja 1671. Golemi imutak Zrinskih i Frankopana djelomice je razgrabljen, a djelomice zaplijenjen. Lišena svega, Katarina je u srpnju 1670. zajedno s najmlađom kćerkom Zorom internirana u jedan samostan u Grazu. Unatoč bijedi i ponižavanju ona se nije lako dala slomiti. Pri ispitivanjima je svu krivnju nastojala prebaciti na sebe. U nadi da će joj poći za rukom olakšati položaj svoj i Zorin, iz zatvora se pismeno žalila na sve strane, čak i nemilosrdnom caru Leopoldu I:

Ja i moja kćerkica nalazimo se u toliko oštru zatvoru, da nama ne puštaju nikakvoga čovjeka osim svećenika koji služi svetu misu. Tako evo ja ne mogu s nikim razgovarati, da mu otkrijem velike žalosti, što ih moram trpjeti ja, siromašna i bolesna žena. Sve većma uviđam da se Njegovo Veličanstvo – milostivi naš gospodin Leopold, kralj – moralo na nas bijedne crvije veoma rasrditi.

Ja već ne znam što bih počela u svojoj bijedi. Nikako ne mogu doći zdravlja, te živa propadam. Morala sam nažalost čuti, da se opet radi o tome da me odvedu u Graz ili Beč. Išla bih, da mi to dopusti moja slaboća. Zahtijevam, da ja – što se tiče bijedne osobe moje – budem držana za čestitu ženu, pa da ne budem osramoćena s mojom nedužnom kćerkom koja se nalazi uz mene u toj bijedi.“

Kad su Zoru 15. veljače 1672. otkinuli od majke i odveli je u samostan u Celovcu, Katarina je duševno klonula. Umrla je poremećena uma 16. studenoga 1673. u Grazu. Smaknućem i uništenjem obitelji

Oton Iveković, Rastanak Petra i Katarine Zrinske

Frankopana i Zrinskih Beč je zastrašio hrvatsko plemstvo, oduzeo mu vodstvo i moć, a ojačao svoju apsolutističku vlast u Hrvatskoj. Zrinski i Frankopani bili su nosioci državne predaje i težnje za potpunijom hrvatskom samostalnošću. Nikolin Sin Adam poginuo je pod sumnjivim okolnostima pogođen hicem u leđa u bitki kod Slankamena 1691. Iz hrvatske povijesti tako su nestale dvije velike i

moćne plemićke obitelji. Kostri Petra Zrinskog i Frane Krsta Frankopana počivaju u zagrebačkoj katedrali i čekaju uskrsnuće.

Oni žive dalje u našim sjećanjima, po onoj Petrovoj: „Navik on živi, ki zgine pošteno“, a narodna izreka veli: „Narod bu kaj si mrtve štuje, na prošlosti budućnost si snuje.“ ■

Hrvatica osvojila treće mjesto

Ljubica Vodanović, unuka Hrvata iz Splita i bake iz Sarajeva, osvojila je treće mjesto na natjecanju za najljepšu djevojku Perua

Ljubica Vodanović (1976.), unuka Hrvata iz Splita i bake iz Sarajeva, na natjecanju za najljepšu djevojku Perua osvojila je treće mjesto.

Ljubica je rođena u mjestu Huanuco u obitelji koja ima peruanske i hrvatske korijene. Studira pravo i živi u Limi.

„Na prvom mjestu stavljam svoje obveze prema studiju i mislim na završetak karijere. Za mene je ovaj natječaj jedna velika igra. Praktična sam vjernica i Bog je prisutan u mom životu. Potječem iz obitelji koja je vrlo religiozna i za mene je moj unutarnji život vredniji od vanjskog“, ističe gđica Vodanović.

Don Drago Balvanović, župnik Hrvata u Peruu

NOVE KNJIGE KULTURA

– **Gojko Borić**, *S inozemnog vidikovca*, Zbirka članaka poznatog hrvatskog novinara iz Kölna, pretežno objavljenih u kolumni „Slobodne Dalmacije“ pod istim nazivom, od 1990. do 1995. To su uistinu pogledi s inozemnog vidikovca, i to s vidikovca u Njemačkoj. S tog vidikovca mnoge se stvari drugačije vide, napose prijelomna događanja u domovini za vrijeme prvih demokratskih izbora i domovinskog rata. Izdavač knjige je zagrebački Erasmus d.o.o. **Narudžbe: Erasmus, Rakušina 4, 41000 Zagreb, Kroatien.**

– **Dr. fra Luka Marković**, *Polemika ili dijalog s islamom?* Arapi i islam u srednjovjekovnim i pijetističkim polemičkim spisima. Radi se zapravo o doktorskoj disertaciji voditelja Hrvatske katoličke misije u Münsteru. Knjiga ima 198 stranica, a obrađuje arapsko-islamski svijet u djelima bizantskih autora, u djelima zapadnih autora do 14. stoljeća, te se osvrće na križarsku polemiku M. Luthera i pijetista. U zaključku se govori o mjestu Isusa Krista u Kur'anu i islamu, o natsnaku svete islamske knjige i o položaju kršćana u islamskoj zajednici. **Narudžbe: Svjetlo riječi, S. Radića bb, Livno via 58 000 Split, Kroatien.**

– **Hans Küng – Josef Van Ess**, *Kršćanstvo i svjetske religije. Islam*, S njemačkog jezika preveo Ladislav Z. Fišić. Svi oni koje iz bilo kojih razloga zanima islam treba da potraže ovu knjigu. Ona donosi osnovnu informaciju o islamu i o njegovu odnosu prema drugim religijama. Radi se o svojevrsnom ekumenskom dijalogu dvojice vrhunskih teologa. Knjiga govori o dijalogu, o proroku Muhamedu, sunitima i šiitima, islamskoj slici Boga, čovjeka i društva. Na sve to dat je i kršćanski odgovor. U sadašnjim ratnim danima, pa i izvjesnim religijskim napetostima u našoj domovini, a posebice u Bosni i Hercegovini, ova knjiga će dobro doći kao sredstvo boljeg upoznavanja kršćana i muslimana. **Narudžbe: Svjetlo riječi, S. Radića bb, Livno via 58 000 Split, Kroatien.**

– **Msgr. Marijan Oblak**, *TV i radio kateheze*. Radi se o petnaestminutnim tjednim katehezama zadarskog nadbiskupa Marijana Oblaka, koje su emitirane na zadarskoj lokalnoj televiziji i Hrvatskom radiju, studiju Zadar. Započete su 1992. i nastavljene do danas. Kateheze sadrže učenje o sedam sakramenata, a izrečene su u dijaloškom obliku i vrlo čitljive. **Narudžbe: Nadbiskupija zadarska, Zeleni trg 1, 57000 Zadar, Kroatien.**

MAINZ Naši susreti

Izšao prvi broj glasila Hrvatske kulturne zajednice iz Mainza

U povodu Majčina dana u Mainzu je u svibnju tiskan prvi broj „Naših susreta“, povremenog glasila Hrvatske kulturne zajednice. U uvodniku je naveden i motiv izdavanja toga glasila: „Ljubav prema materinskom hrvatskom jeziku potakla je naša srca i snage da pišemo o sudbini, životu i radu našeg hrvatskog naroda u dijaspori“. Tema prvog broja „Naših susreta“ jest upravo Majčin dan, tako da je

ovaj prvi broj posvećen majkama. To se vidi i po sadržaju lista, u kojem je tiskano više pjesama i sastava o majci, a osim toga objavljeno je nekoliko šala i jezičnih savjeta. Prvi broj ima samo 12 stranica, a uredili su ga Katica Kiš, Dalibor Perković, Ante Rimac, Duška Runje i Herbert Vrljić.

Reci mi hrvatski 1 prvi udžbenik za početno učenje hrvatskog jezika za hrvatsku djecu u inozemstvu i strance.

Reci mi hrvatski 1 namijenjen je djeci od 9 do 12 godina koja nemaju nikakvog predznanja iz hrvatskog jezika. Udžbenik je predviđen za jednogodišnje učenje po dva sata tjedno. Nakon završenog tečaja učenik će se znati predstaviti, upoznati, raspitati se i snaći u nepoznatom gradu,

moći će razgovarati o sebi i drugima, o putovanjima, hrani, odjeći, vremenu... Učenik će moći upotrijebiti prezent, perfekt, futur prvi, imperativ, moći će izreći jednostavnu rečenicu, a trebao bi znati oko 1500 riječi i čitati lakše sastavljene tekstove.

Osim učenja hrvatskog jezika udžbenik osigurava upoznavanje temeljnih elemenata hrvatske kulture, povijesti i civilizacije uopće, na stupnju koji omogućava dostignuto poznavanje hrvatskog jezika.

Dinka Juričić, RECI MI HRVATSKI, udžbenik, format 21×29, 144 stranice, broširani uvez, cijena 129.00 kuna/34,15 DM, 22,43 US\$;

Dinka Juričić, RECI MI HRVATSKI, vježbanica, format 21×29, 67 stranica, broširani uvez, cijena 29.00 kuna / 7,67 DM / 5.04 US\$ / **Narudžbe: Školska knjiga, Odjel maloprodaje, Masarykova 28, HR-41000 ZAGREB, tel.: 1/275-370; fax.: 1/420-781.**

S POVODOM

Istra – talijanska i slovenska (Nastavak sa str. 9)

Što želi reći auctor ovom rečenicom: „U Istri, kultura u gradu bila je oduvijek talijanska, a na selu slovenska“? Znači li to da u Istri postoje samo dva naroda: Talijani i Slovenci? Ako to hoće reći, onda se moramo pitati, je li ta tvrdnja posljedica nepoznavanja zemljopisa ili nečega drugog? Ne krije li se iza toga ideja da se ljude, koji budu čitali ovu knjigu, nauči, kako u Istri postoje samo dva naroda: Talijani i Slovenci. To me podsjeća na srpsko prodavanje Istre Talijanima. Ovdje je tvrdnja još perfidnija, budući da se postojanje Hrvata i ne spominje, pa se ta *velikosrpska* odnosno, *velikotalijanska*, te *velikoslovenska* ideja lakše može prodati. Tim više što se donosi prijevod s američkog jezika objav-

ljenog prije sedam godina. Na ova pitanja u dobroj mjeri mogao bi odgovoriti i sam pjesnik Šalamun, koji je i sam surađivao u priređivanju ove zbirke i njenu izdavanje. Je li pristao na objavljivanje ovog prijevoda? Ako jest, je li svjestan onoga što piše u ovom tekstu? Slaže se s onim što o njemu, Istri, piše Robert Hass?

U svakom slučaju, ovo što je napisano u ova dva pasusa pokazuje neznanje (a možda nepoštenje) auktora teksta, njegovih informatora, ali isto tako priređivača ove zbirke, budući da preuzima prijevod takvog teksta kojemu manjkaju istinite informacije. To je posebno žalosno kad se to dogodi u knjizi objavljenoj u Unesco-voj kolekciji!

Vlatko Marić

PAŠKINA KARTULINA

Neće ga ni jedna cura

– Veselin se će ću jopet Uskrs učiniti doma. Dosta mi je te Njemačke i kartulin, zaželija san se zelenja iz vrtla moje babe Cvite. E, da je sad pojti s aeroplanon do Rvacke, bilo bi ko Bog, a ovako se moran treskati desetak uri do Zagreba. Ali tišin se, moja Ane je s menon u autu, a onda zna se, neće mi faliti pametnih pitanja. Ali kada me je pročitala će mislin, pa me u onoj najvećoj krivini u Bayernu pita: Paško, kog bi ti stavija za prisidnika „Ise-ljene Hrvatske“? Ma, moja Ane, Bog s tebon, a zar nan još samo to triba, zar nam nije dovoljan naš presidente Frane. Ma je, svaka mu čast, slava i vala, ali Zagreb je daleko od iseljenih Rvata. Triba bi nam neki čovik ki bi s nami obitava i da je moralno politički pogodan, – kaže mi. E sad se više nisan moga strpiti, reka san je ka iz topa: Evo ti onda Šponara Ivu ki je cili svoj život učinija za Rvacku. A mojoj Ani ko da vrag ne da mira pa će jopet: Zašto Šponara kada je dr. Janović prije njega bija prisidnik HKD? E sad je stop – kažen joj. Nećemo gledati po tomu, nego

gledaj tako da Šponar ima dvi ćeri, jednu na RTL, a drugu na WDR, pa ko može kontra njega. Plasirat će sve točne visti o Rvackoj, pa će nam onda mogu Srbijanci. Ako tomu još za veće akcije uzme našeg gospodina Štrigu za promotora, onda će se Gospe draga ukazati i u Frankfurtu, a ne samo u Međugorju.

E, ali šalu na stranu. Ovih je dan gospon Šponar organizira jednu veliku tribinu. I bili su na njoj jaki pulitičari: Savka, Marko i niki novi, ali i njemački, i to iz CDU. Je, virovali ili ne, dr. Cristijan Švarc Šiling. I lipo Van se je govorilo, sve onako kako je baš po pravu. Ali, našem vodite-lju tribine, gospon Šponaru, mnogi su zamirili će nije pozva gospona Doku Blaža iz Rvackih Željeznica, a bilo je na bini još jedno misto fraj. Šteta, života mi, reka bi gospon Doko, jer da je on tamo bija, odma bi dr. Šilingu da nagradno putovanje s „Rvackim željeznicom“ do Knina, jer je lipo priča o Rvackoj. A onda bi Rvacka ostala bez svog dobrog prijate-lja. A tko zna možda ne bi i bilo tako, jer

možda bi Šiling pričeka koji dan do tada dok Knin bude naš, a onda tamo osta za ambasadora ka Košnik u Mostaru. Vrag će van znati tu pulitiku.

Puno mi je drago kad vidim da se naši mladi zanimaju za crkvu, politiku i diskače. Bija sam sritan ovih dan kad sam ih vidi-ja u Norvestatu na skupu mladih. Bilo je lipih pitanja i odgovora. A jedan mi je smišan bija, kad je reka da ga ni jedna cura u „Dioklecijanu“ nije tila, jer je znala da nema auto. E baš lipo, sad znam kom ću ubuduće posuđivati merdovana. A i naša dr. Sandra bila je prava. Nisan zna da je ona jedini naš psiholog za sve Rvate u Hessenu. E sad lipo moran joj se javiti u dr. Pristera di radi, i to uvijek kad me neko razljuti. Onda će mi ona objas-niti kako da me niko ne može razljutiti.

A bija sam Vam, lipi moji, ovih dan na jednom krštenju u Offenbachu. Naš ugo-stitelj Miljenko Prskalo i njegova Marija dobili su sina Maksa. Krstija ga je, a ko bi drugi, nego fra Stanko Mandac. Lumpalo se i pivalo do zore. Sad više nije ni važno, drugi put može biti kćer, najvažnije je je da je prvi put bija sin – kažu Ercegovci.

Paško

NAGRADNA KRIŽALJKA Rješenje pošaljite najkasnije do 25. VI. 1995.

	BRAT REDOVNIK (FRA)	3	OBAR, AVARIN	NOGOMET. KLUB (KARTICA)	ŽENA KO- JA SE KAN- DIDIRA	FRAN- CUSKA	ULTRA KRATKI VALOVI	ELEKTRIČ. OTPORNIK	TONA	
2										UPITNA ZAMJE- NICA
KUKCOJED SLIČAN MIŠU						BILJ. STAP DANSKI NOVČIĆI			25 SLOVO ONI KOJI SMIJAJU	
IME GLUBICE GARDNER				SVJEŽA VIJEST AMAJLIJA						
DUGAČKE, ZAMORNE FRAZE						SVJEŽANJ ŽITA OTIČI VAN				
SANOGLA- SNIK I SU- GLASNIK				SMIRIVATI SLAVENSKI NAROD					FRAGMENT ODLOMAK	
RIZMA		4	VJERA BUDI- STA						KRASOTA ROJTE, MACE	
BONAYEN- TURA, SKRAČENO	1					KRAJ, KO- TAR, MN. RIMSKI I				STRNJKA PREMDA
5								OTJECATI, TOČITI NAPRINJ.		RODBINA JUTRO ZEMLJE
RADITI U POLJU RALOH						SPANJOL. ŽEN. IME AZ			SR	6
Ž. IME (NEKA, OD NILJA)						APLAUDI- RANJE, MN. NISTICA				AMPER
ORGAN VIDA, MN.				OTOČJE U ATLAN- TIKU					PROZOR, ZAVJESA (SVILJA SE)	

Od 25. do 28. svibnja održat će se u istarskom gradu... (1) Susret hrvatske mladeži iz dijaspo-re, koji organizira Hrvatski naddušo-briznički ured iz grada... (2). Mladi će razgledati zna-menitosti istarskih gradova... (3) i (4) U Eufrazijevoj bazi-lici dočekat će ih biskup... (5), a u pulskoj znamenito-sti... (6) svečanu će misu za njih predvoditi kardinal... (7) uz nadbis-kupa Tamaruta, biskupa (5) i Mons. Stankovića.

Nagrađeni: Vilma Obradović, Ljubica Rotim

Poruka mladih sa Susreta u Puli

■ Radosni smo što smo se okupili u Istri, u lijepoj našoj domovini Hrvatskoj, koju i na ovaj način želimo bolje upoznati i još više zavoljeti.

■ Pozdravljamo sve vršnjake u domovini, posebno ovdje u Istri. Mi smo mladež istoga naroda i premda živimo u iseljeništvu, želimo biti suodgovorni za budućnost našeg naroda i domovine.

■ Prosvjedujuemo protiv rata i svih zločina, protiv agresije na Hrvatsku i Bosnu i Hercegovinu, te dajemo punu podršku braniteljima naše domovine i slobode.

■ Pozivamo međunarodnu javnost, a posebno Ujedinjene narode i Europsku zajednicu, da hitno i odmah, zaustave etničko čišćenje u Bosni i Hercegovini i Hrvatskoj i da omogući povratak svim prognanima i izbjeglicima.

■ Kao mladi kršćani i članovi Crkve želimo se više angažirati u njezinu poslanju, da se čuje i naš glas, bilo u domovini bilo u dijaspori. Nadamo se da će odgovorni crkveni, politički i kulturni djelatnici izraditi program kontinuiranog rada s mladima.

■ U ovoj drevnoj Areni, u hrvatskoj Istri, svjedočimo svoju vjeru u Boga i pripadnost Katoličkoj crkvi, zapadnoeuropskoj kulturi i civilizaciji.

U Puli, u Hrvatskoj, 27. 5. 1995.

▲ Mladi iz dijaspore na ulicama Rovinja

▼ Svečano bogoslužje u Areni započelo je fanfarama

▼ Mladi su se radovali do kasno u noć

Postvertriebsstück · D 2384 E · Gebühr bezahlt:

STOP THE WAR

Scholl+Klug Druckerei GmbH · 64546 Mörfelden-Walldorf